

Handläggare
Håkansson Katarina
Najafi Birgitta

Datum
2018-02-06

Diarienummer
UBN-2018-0161

Utbildningsnämnden

Årsbokslut 2017

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslås besluta

att till årsbokslut 2017 godkänna utbildningsnämndens sammanställda analys inför årsredovisningen, nämndens analys, redovisningen av inriktningsmål och uppdrag samt uppföljning av internkontrollplan enligt bilagor.

Föredragning

I bilagor redovisas verksamheten 2017 inom utbildningsnämndens ansvarsområde.

- Utbildningsnämndens sammanställda analys inför årsredovisningen för år 2017. Här redogörs sammanfattande för nämndens ekonomiska och kvalitativa resultat. Här redovisas också viktiga händelser 2017 och utmaningar inför 2018.
- Nämndens analys 2017. Dokumentet innehåller en analys av nämndens ekonomiska resultat.
- Uppföljning av inriktningsmål och åtgärder i utbildningsnämndens verksamhetsplan 2017.
- Uppföljning av aktiviteterna i internkontrollplan 2017.

Utbildningsförvaltningen

Birgitta Pettersson
Utbildningsdirektör

Utbildningsnämndens sammanställda analys inför årsredovisningen

Viktiga händelser under året

- Kvalitetsarbetet har stärkts i alla verksamheter. Syftet har varit att säkerställa att det sker ett systematiskt kvalitetsarbete på alla nivåer samt att se till att nämnden har kontinuerlig tillgång till aktuella resultat, uppföljningar och analyser, både på övergripande nivå och från de olika förskolorna och skolorna.

- Syskonförtur har börjat tillämpas vid skolval till förskoleklass och grundskolans årskurs 1.

- Regeringen har beslutat om nationell strategi för skolans digitalisering. Utbildningsdirektören har beslutat om en övergripande femårig projektplan för Uppsalas arbete med att möta kraven i den nationella IT-strategin. År ett i planen har fokus på skolledarna och det digitala ledarskapet.

- En ny modell för fördelning av resurser för elever med extraordinärt stödbehov har beslutats. Syftet är att skapa likvärdiga villkor mellan skolformerna och mellan kommunal och fristående verksamheter. Beslutet innebär att kommunalt drivna förskolor och skolor från hösten 2018 kommer att ansöka om resurser på samma sätt som de fristående verksamheterna gör (tilläggsbelopp).

- För att säkerställa tillgången på förskoleplatser har beslutats att finansiera tomplatser under hösten som kan tas i anspråk när efterfrågan är som störst under våren.

- Skolfrånvaro motverkas i samarbete mellan utbildningsnämnden, omsorgsnämnden och socialnämnden. Under 2017 tillsattes koordinatörer i projektet som drivs med stöd av sociala investeringsmedel.

- Uppföljningen av skolgången för elever i samhällsvård sker från 2017 i ny modell. Till skillnad från tidigare arbete omfattar den nya modellen både elever i familjehem och i hem för vård eller boende (HVB).

- Utbildningsnämnden har beslutat om riktlinjer för en avgiftsfri förskola och skola.

- Skolinspektionen har genomfört en regelbunden tillsyn för alla skolformerna. I en majoritet av besluten gavs inga anmärkningar eller förelägganden. De förelägganden som gavs redovisas under respektive skolform nedan. Vid tillsynen bedöms om kommunen som huvudman uppfyller de lagar och regler som gäller för förskola och skola.

- Kommunstyrelsen tog i mars beslut om förlängning av det lönepolitiska ställningstagandet 2017-21. Beslutet innehåller en lönesatsning och ett uppdrag att all lönesättning från år 2017 ska vila på fokusområdena verksamhetens komplexitet, elevers lärande samt effektivare arbetsformer.

Måluppfyllelse

Belopp i miljoner kronor	KF-budget	Bokslut	Resultat	
	nettokostnad	nettokostnad	Resultat	föregående år ¹
Nämnden totalt	4 633,2	4 528,6	104,6	-1,3
Politisk verksamhet	3,0	2,2	0,8	0,4
Förskoleverksamhet	1 404,5	1 394,4	10,2	26,3
Grundskola, förskoleklass och fritidshem	2 367,7	2 319,8	47,9	29,6
Grundsärskola	87,6	89,7	-2,1	5,4
Gymnasieskola	716,6	670,8	45,8	-75,8
Gymnasiesärskola	53,7	52,9	0,9	2,8
Övriga verksamheter	0,0	-1,2	1,2	9,9
Nettoinvestering	34,0	23,1		

1. Enligt 2016 års organisation

Med en budgeterad nettokostnad på 4 633,2 mnkr är det ekonomiska överskottet för nämnden 104,6 mnkr. Det ekonomiska resultatet har påverkats av att antalet elever i Uppsala är betydligt färre än vad som antogs i budget, främst inom grundskolan. Nämnden har vidare erhållit högre statsbidrag än budgeterat. De största statsbidragen avser bidrag från Migrationsverket för asylsökande och kommunmottagna elever samt statsbidragen för lågstadiesatsning, lärarlönelyft och minskade barngrupper i förskolan.

I april 2015 tog nämnden ett inriktningsbeslut för att skapa budget i balans för gymnasieskolan i kommunal regi. Under åren har ett antal åtgärder vidtagits för att uppnå detta. Gymnasieskolan hade inför 2017 en budget i balans och bokslutet visar ett överskott med 36 mnkr.

De åtgärder som angavs i verksamhetsplanen har i huvudsak genomförts och bedömningen är därför att nämnden i hög grad har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag.

Antalet elever i verksamheten fortsätter att öka. Studieresultaten för Uppsalas elever har utvecklats positivt jämfört med förra året. Gymnasiets genomströmning, med examen inom 3 år, har en glädjande utveckling, inte minst vad gäller yrkesprogrammen där resultaten tydligt förbättrats under flera år. Även för grundskolan syns ett positivt resultat sett till hela elevgruppen jämfört med förra året, men andelen elever som klarar behörighet till gymnasiets nationella program är alltför låg. När det gäller elever i den kommunala grundskolan har Uppsala fram till och med 2015 haft en större andel behöriga till gymnasieskolan än riksgenomsnittet, men ligger nu lägre än genomsnittet i riket.

Inom alla skolformer finns det för stora skillnader mellan de enheter som har högst respektive lägst studieresultat. Utbildningsnämnden tillämpar en modell för resursfördelning som ger mer pengar till skolor och förskolor som har större utmaningar. Modellen har följts upp under 2017 och resultatet redovisas till nämnden under våren 2018. I rapporten klargörs bland annat att det varit svårt att utvärdera effekterna av ersättningsmodellen, framför allt eftersom kommunen under flera år använt liknande system för att fördela resurser utifrån socioekonomiska index. I rapporten beskrivs också att det i förskolor och skolor läggs en större andel av resurserna på pojkar, något som ligger i linje med modellens utformning då en

större andel pojkar ger mer pengar. När det gäller elevhälsan så läggs en större del av insatserna på flickor.

Vissa avvikelser har uppstått i lokalplaneringen. Som exempel kan nämnas att Ramsta förskola inte kunnat öppna som planerat på grund av problem hos entreprenören.

Utvecklingen inom de verksamheter nämnden ansvarar för

Inom den kommunala verksamheten pågår ett arbete för att öka likvärdighet mellan och inom förskolor/skolor samt för att alla barn/elever ska utmanas att nå sin fulla potential. För varje förskoleområde/skola finns en mall till enhetsanalys framtagen för att Förskolechef/rektor och lärare ska kunna se sin egen enhets resultat och jämföra med andra. Varje förskolechef/rektor svarar i sin analys på gemensamma frågor om resultat, analys och uppföljning och vilka insatser som satts in samt effekterna av dessa. Rektorer arbetar under läsåret med prognoser för hur många som når examen. Genom den utvecklade systematiken för uppföljning bevakar rektorerna nu i större utsträckning att åtgärder vidtas i de fall det finns risk för att elever inte ska nå målen. Respektive förskoleområdes/skolas resultat och arbete följs upp på förvaltnings- och nämndnivå.

Under 2017 har skapats möjlighet att följa varje elevs utveckling över tid, något som kommer att kunna bidra till att kunna arbeta mer proaktivt, för att i tid se vilka insatser som behövs för enskilda elever, och progressivt, för att bättre kunna utmana alla elevers inneboende potential.

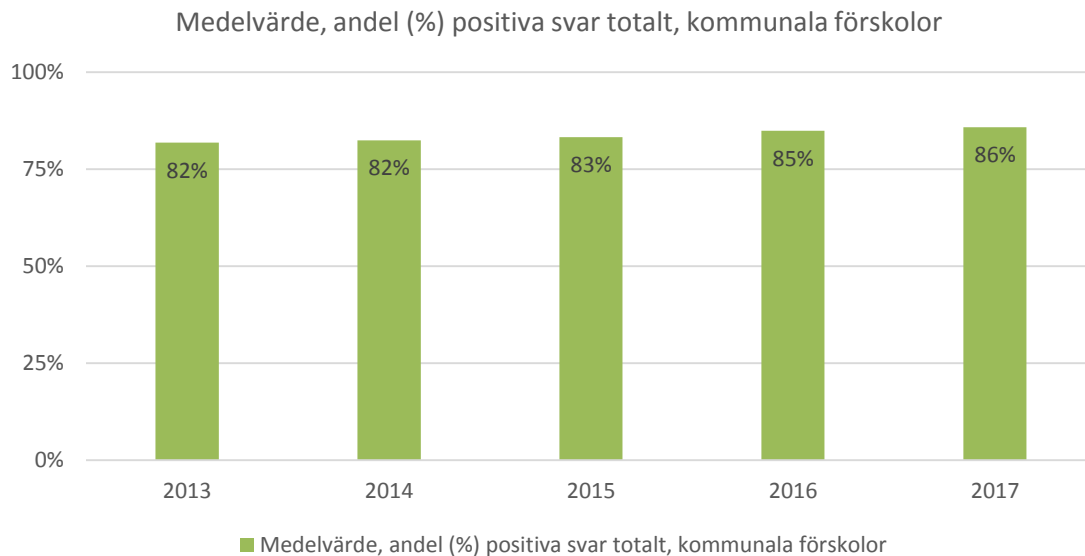
Kompetensförsörjningen är en stor utmaning, främst i förskolan och fritidshemmen. Fortsatt arbete behövs för att klara rekryteringsbehovet och för att vända utvecklingen med den höga sjukfrånvaron i förskolan. Den övergripande strategiska kompetensförsörjningsplanen som utbildningsnämnden har tagit fram, innehåller en rad åtgärder som ska genomföras för att klara både att behålla och rekrytera medarbetare.

Utvecklingen inom de olika skolformerna redovisas närmare nedan.

Förskola

Med en budgeterad nettokostnad på 1 404,5 mnkr redovisar förskoleverksamheten ett överskott på 10,2 mnkr. Nämnden har tagit i anspråk en budgeterad reserv för ökat antal förskolebarn och har också fått högre intäkter för föräldraavgifter. Detta har balanserat de högre ersättningarna till kommunal förskola för att fler barn gått upp till heltid samt att en större andel är yngre barn. Antalet folkbokförda förskolebarn i Uppsala kommun har i snitt varit 11 508 vilket är något fler än 2016.

Vårdnadshavarnas uppfattning om förskolornas verksamhet har fortsatt att utvecklas positivt, både i kommunen som helhet och i den kommunalt drivna verksamheten. Det senare synliggörs i diagrammet nedan som visar utvecklingen 2013-2017 i de kommunala förskolorna. Det är också positivt att konstatera att det är förskolorna vars resultat ligger lägst som förbättrar sina resultat. Det är ett tecken på att likvärdigheten ökar mellan förskolorna.

Även om den övergripande utvecklingen är positiv kvarstår en skillnad i likvärdighet mellan förskolor. I den kommunala verksamheten pågår ett arbete med att minska skillnaderna mellan förskolorna genom att förbättra situationen i de förskolor där resultaten ligger lägre.

Förskolan i kommunal regi förbättrar generellt över tid sin kvalitet och måluppfyllelse. Verksamhetens styrkor är omsorg om barnen och att ta vara på barns lust att lära och nyfikenhet. Fortsatt utveckling behövs när det gäller undervisning så att varje barn ges möjlighet att utveckla de förmågor och tillägnar sig den kunskap som de har rätt till. Bedömningen är också att det fortfarande finns ett behov av att utveckla arbetet med att stödja och stimulera flerspråkiga barns språkutveckling.

Statsbidraget för mindre barngrupper i förskolan har fortsatt att möjliggöra mindre barngrupper i de förskolor som deltar i satsningen. Antalet barn per medarbetare har i den kommunala förskolan ytterligare sjunkit något från 5,3 år 2016 till 5,2 år 2017. Att minskningen är relativt liten beror bland annat på att fler föräldrar har valt att utöka tiden i förskola samt att det tilldelade statsbidraget under 2017 har varit lägre än året innan.

Liksom tidigare år har det varit svårt att rekrytera utbildade barnskötare och förskollärare. Andelen förskollärare som har legitimation är i den kommunala förskolan 38 procent, vilket är något lägre än föregående år. Sjukfrånvaron har inte ökat jämfört med tidigare år, men ligger kvar på en hög nivå. Detta sammantaget gör kompetensförsörjningen till en allvarlig fråga i förskoleverksamheten.

Utbildningsnämnden har ansvar för tillsyn av de fristående förskolorna i kommunen. I september lades en rapport om tillsynen fram till nämnden där det senaste 1,5 årets arbete beskrevs och resultaten sammanfattades. De vanligaste bristerna har under perioden handlat om förskolornas arbete med att motverka traditionella könsmönster samt om bristande kvalitetsarbete.

Grundskola och förskoleklass

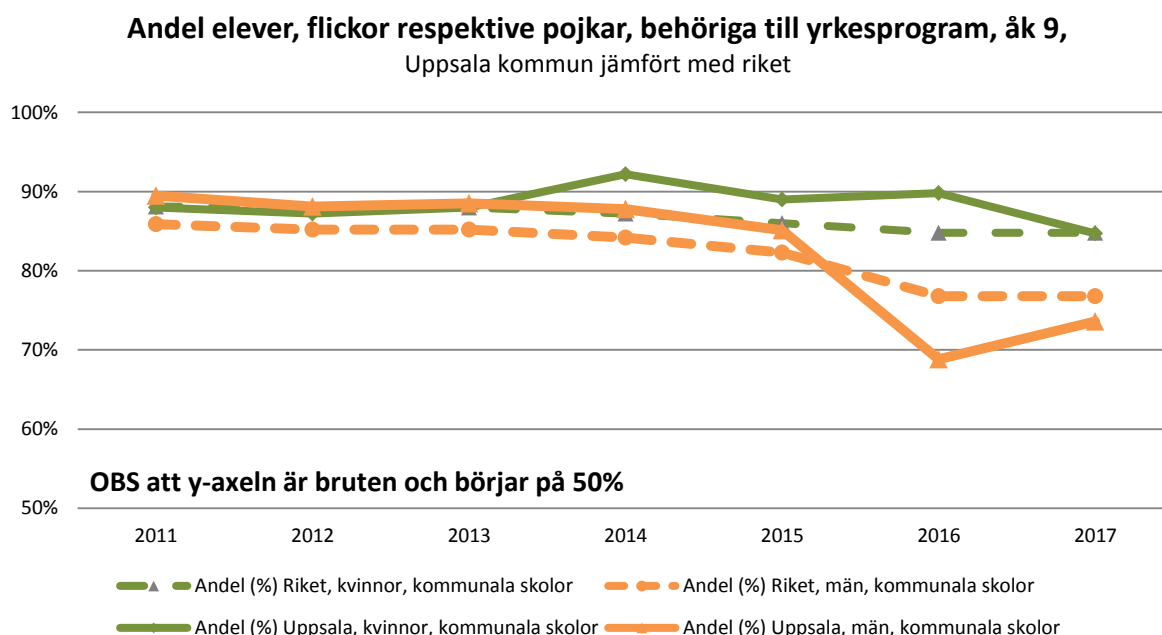
Med en budgeterad nettokostnad på 2 367,7 mnkr redovisar verksamhet i förskoleklass, grundskola och fritidshem ett överskott med 47,9 mnkr. Överskottet inom grundskola

förklaras främst av färre elever än budgeterat. Antal elever i Uppsalas grundskolor var i snitt 23 932, vilket är 726 fler än under 2016 men 334 färre än budget.

Grundskolan har under en längre tid inte utökat lokalerna i samma omfattning som elevantalet ökat utan har istället förtätat i befintliga lokaler. Ytterligare förtätningar är nu inte möjliga vilket innebär att ett fortsatt ökat elevantal kräver ytterligare lokaler och därmed en ökad lokalkostnad. Nämnden har beslutat om ny lokalstrategisk plan den 18 december 2017. Det är av största vikt att tidplaner i planen följs och att kostnaderna hålls nere.

Vid skolvalet 2017 gjorde fler än någonsin ett aktivt skolval (96,7 procent). Av de som sökte till förskoleklass fick över 90 procent sitt förstahandsval och över 98 procent fick placering på någon av sina tre önskade skolor. Av de som sökte till grundskolans årskurs 1-9 fick över 78 procent sitt förstahandsval och över 94 procent fick någon av sina tre önskade skolor. Totalt placerades 629 elever utifrån syskonförtur varav 25 elever fick en placering de inte fått utan syskonförturen.

Utgångspunkten är att alla elever ska gå ut grundskolan med behörighet till nationellt program i gymnasieskolan. I diagrammet nedan visas andel behöriga flickor och pojkar i kommunalt drivna grundskolor. Den stora förändring 2016 berodde bland annat på att en stor grupp asylsökande kom till Sverige under slutet av 2015 och början av 2016¹. Många av dessa elever gick bara några månader i svensk grundskola och gavs små förutsättningar att klara kunskapsmålen. Diagrammet nedan visar att Uppsalas kommunala skolor under 2017 har lyckats vända de negativa resultaten för pojkar, men det är allt för många elever som lämnar grundskolan utan behörighet till nationellt program. Efter att flera år ha haft resultat över riksgenomsnittet ligger Uppsala nu lägre än riksgenomsnittet.

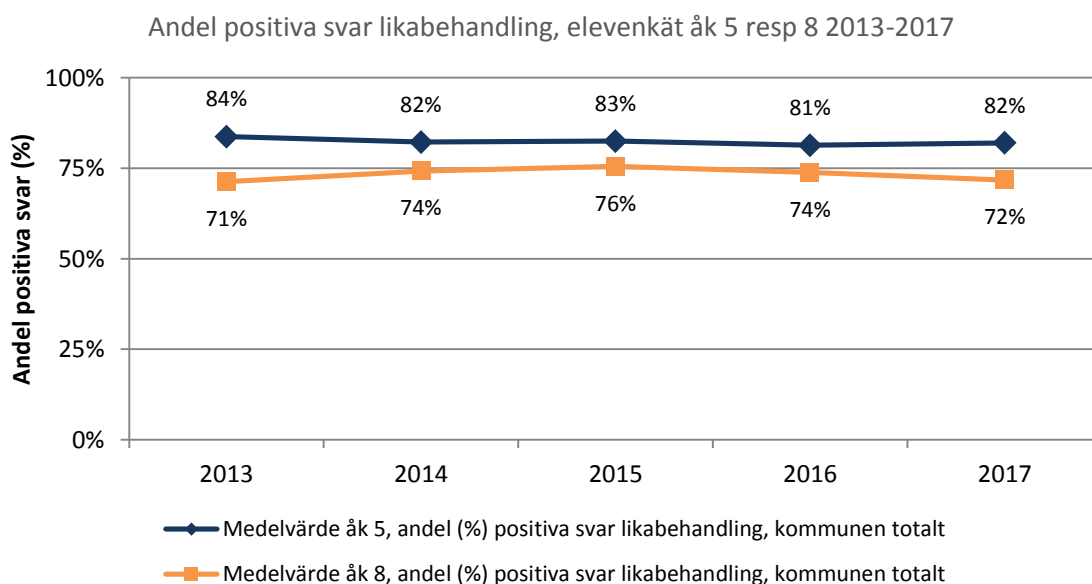
Att skolor tagit emot en stor andel nyanlända elever, främst pojkar i de sena skolåren, är definitivt en delförklaring till de låga resultaten men utgör inte hela bilden.

¹ Skolverket valde 2016 att inte redovisa elever med okänd bakgrund i den nationella statistiken. Därför ingick inte denna elevgrupp heller i Uppsala kommuns redovisning i bokslut 2016. 2017 redovisas åter statistik för samtliga elever, både nationellt och i detta bokslut. Diagrammen i bokslutet 2016 och 2017 är därför inte jämförbara.

Gymnasiebehörigheten hos den andel elever som erhållit mellan 80–120 i meritpoäng har minskat kraftigt detta läsår. Här finns en grupp elever som har uppnått kunskapskraven i flera ämnen och som med rätt stöd har goda förutsättningar att uppnå gymnasiebehörighet. Flera elever i denna grupp har också uppnått behörigheten under sommarskolan 2017 men återfinns då inte i statistiken. Dessa elever måste tidigt identifieras för att kunna ges stöd i tid.

Betygsnittet i matematik ökar något men matematik är fortfarande det ämne som utgör största hindret för gymnasiebehörighet för majoriteten av de ej behöriga eleverna. Detta visar att ett fortsatt arbete med att utveckla matematikämnet behövs och att insatserna nu måste gå från övergripande utvecklingsarbete gemensamt för alla, till ett arbete lokalt på varje skola.

Elevernas uppfattning om likabehandling och delaktighet följs årligen upp i enkäter i åk 5 och 8. För årskurs 5 har andelen positiva svar om likabehandling varierat svagt under åren 2013-2017, mellan 84 och 81 procent. Andelen elever som svarar positivt om skolans arbete med delaktighet har under samma period legat konstant kring 85 procent. I årskurs 8 har andelen positiva svar om likabehandling växlat något under åren. De positiva svaren om delaktighet har ökat från 70 procent 2013 till 72 procent 2017. Resultaten vad gäller likabehandling illustreras av diagrammet nedan.

Resultaten ovan avser samtliga skolor, såväl fristående som kommunala.

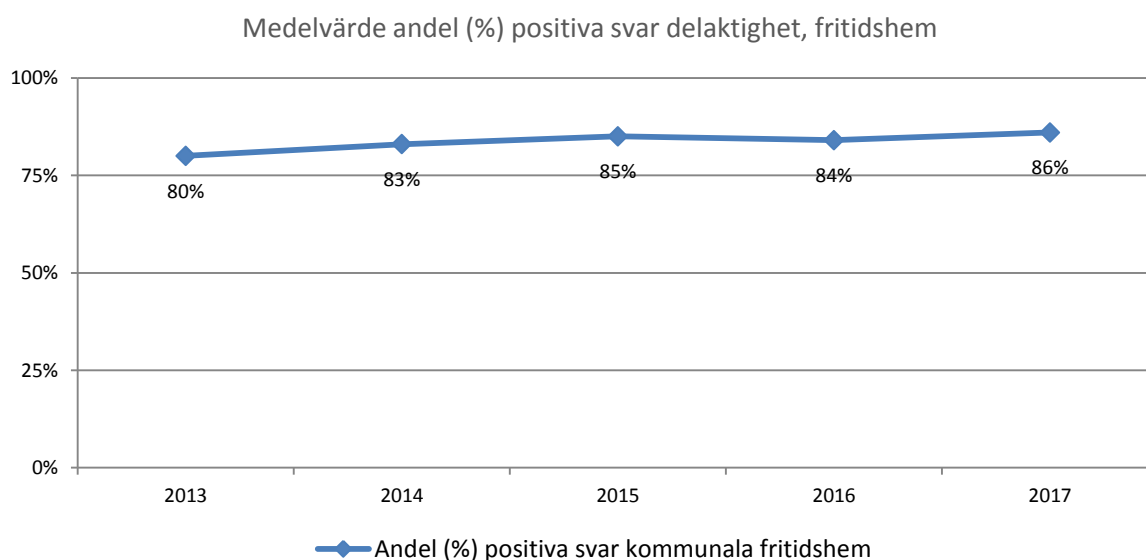
Arbetet med likabehandlingsfrågor synliggörs också i de rapporter om skolklagomål och anmälningar om kränkande behandling som varje månad lämnas till nämnden, och med fördjupade analyser varje halvår. Rapporterna rör enbart de kommunala skolorna. Antalet anmälningar som utreds av Skolinspektionen och det nationella Barn- och elevombudet har ökat över tid, både i Uppsala och i riket. Orsakerna till dessa ökningar är inte helt klarlagda men Skolinspektionen konstaterar att det är sannolikt att förenklade möjligheter att kunna anmäla missförhållanden kan förklara delar av ökningen.

Skolinspektionens tillsyn resulterade i kritik när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet för skolformen förskoleklass och ett utvecklingsarbete har därför påbörjats.

Lärarbristen har ännu inte i någon större utsträckning påverkat andelen behöriga lärare, som är fortsatt mycket hög i Uppsala, även om det under året börjat märkas av ett försämrat rekryteringsläge främst för skolor på landet och särskilt för vissa lärargrupper.

Fritidshem

Antalet elever i fritidshem var 2017 i snitt 9 217 vilket är något fler än föregående år. Verksamheten i fritidshem följs årligen upp genom enkäter till elever i årskurs 2 och 3. Totalt har väldigt små förändringar skett vad gäller fritidshemmens enkätresultat. År 2017 var medelvärdet av andel positiva svar på samtliga frågor 85 procent mot 83 procent 2016 (84 procent 2015). När det gäller frågor om delaktighet har resultaten höjts mer de senaste fem åren. För kommunen som helhet har andelen positiva svar ökat från 81 procent till 86 procent mellan åren 2013-2017. För de kommunala fritidshemmen har utvecklingen också varit positiv på samma sätt. Utvecklingen för de kommunala fritidshemmen synliggörs i diagrammet nedan. Frågorna om delaktighet tar upp om man får vara med och bestämma vad man ska göra, om man är delaktig i arbetet mot diskriminering och likabehandling, om man samarbetar med varandra och om man blir lyssnad på av personalen.

Skolinspektionens tillsyn 2017 medförde kritik vad gällde det systematiska kvalitetsarbetet för fritidshem. Ett arbete har därför påbörjats för att i kvalitetsarbetet ytterligare synliggöra fritidshemmens mål. En påtaglig utmaning som fritidshemmen står inför är möjligheten att anställa behörig personal. I den kommunala verksamheten ser man därför över möjligheterna att kompetensutveckla internt för att kunna lösa uppdraget.

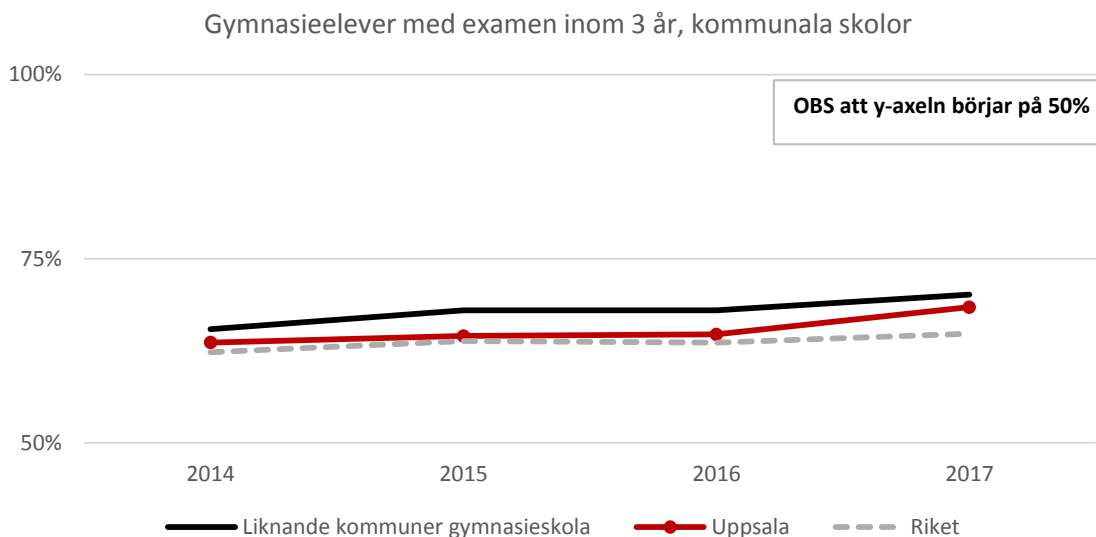
Gymnasieskola

Med en budgeterad nettokostnad på 716,6 mnkr redovisar gymnasieskolan ett överskott på 45,8 mnkr. Överskottet förklaras främst av högre statsbidrag än budgeterat.

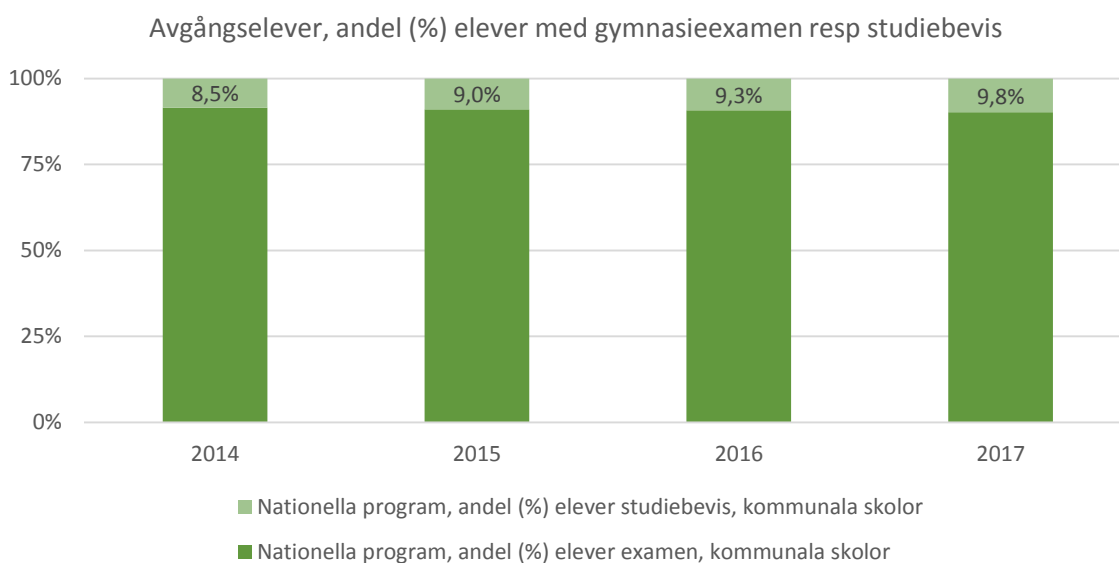
Under åren 2015-2017 har ett antal åtgärder vidtagits för att uppnå ekonomi i balans för den kommunala gymnasieskolan. Inför 2017 låg budgeten i balans och resultatet visar ett överskott med 36 mnkr för den kommunala gymnasieskolan. De vidtagna åtgärderna återspeglas också i nyckeltal, som att lokalytan per elev har minskat och att antalet elever per lärare har ökat.

Det totala elevantalet ökade under 2016. Antal elever var i snitt 7 168 vilket är 140 fler än 2016.

Utgångspunkten är att alla elever ska nå gymnasieexamen. Utvecklingen när det gäller genomströmningen är klart positiv. Andel elever som slutför sin utbildning inom tre år var större 2017 jämfört med tidigare år. I synnerhet ökade yrkesprogrammets andel elever med examen inom tre år. I diagrammet nedan visas utvecklingen i den kommunala verksamheten. Utvecklingen är liknande även när de fristående skolorna räknas med.

Sett till samtliga avgångselever i både kommunala och fristående gymnasieskolor är det en något större andel än tidigare som avslutat sin utbildning med studiebevis istället för examen. I de kommunalt drivna gymnasieskolorna är den tendensen tydligare. Detta syns i diagrammet nedan. Generellt gäller att andelen elever med examen ökat bland eleverna inom yrkesprogrammen men minskat inom de högskoleförberedande programmen.

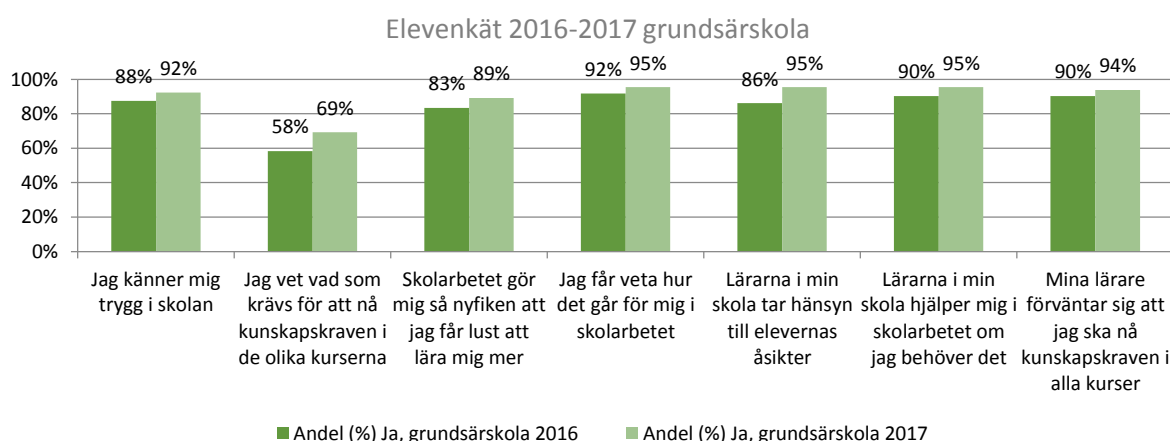
Elevernas uppfattning om likabehandling och delaktighet följs årligen upp i enkät i åk 2. Andelen positiva svar om likabehandling låg som förra året på 73 procent. När det gäller delaktighet höjdes andelen positiva svar något från 67 procent till 69 procent. Skillnaderna mellan hur kvinnor och män svarar på frågorna är små men i årets enkät fanns också ”annat” som svarsalternativ vad gäller könstillhörighet. Den gruppen är antalsmässigt liten men andelen positiva svar var signifikant lägre och det blir viktigt att följa utvecklingen över tid vad gäller hur denna grupp uppfattar den rådande skolkulturen.

Vid Skolinspektionens tillsyn gavs ett föreläggande om brister i hur anmälningar om kränkande behandling sker från skolor till förvaltningsnivå. En översyn av dessa rutiner har gjorts och anmälningar följs nu upp månadsvis.

Särskola

Grundsärskolan hade en budgeterad nettokostnad på 87,6 mnkr och redovisar ett underskott på 2,1 mnkr. Gymnasiesärskolan hade en budgeterad nettokostnad på 52,9 mnkr och redovisar ett överskott på 0,9 mnkr.

Verksamheten i grund- och gymnasiesärskola följs från och med 2016 upp genom enkäter till samtliga elever. Under 2016 och 2017 deltog enbart kommunala skolor. De frågor som använts är desamma som används av kommunen i övriga enkätunderlag. För skolornas eget bruk görs en enkät där elever och lärare samtalar om flera områden och frågor för att fånga in elevernas uppfattning om skolan. Skolan sammanställer detta underlag till svar på de sju frågor som används för en övergripande bild. Det samlade resultatet visar att eleverna är nöjda med sin skolgång och för grundsärskolan har andelen positiva svar ökat. Förra året beskrevs frågan om i vilken utsträckning eleverna känner till vad som krävs för att nå kunskapsmålen som ett utvecklingsområde. Där har också andelen positiva svar ökat mest, något som visas i diagrammet nedan. Gymnasiesärskolans elever svarade mindre positivt på samtliga frågor utom gällande att veta vad som krävs för att nå målen. Där syns inte heller samma positiva utveckling men antalet svar är så pass litet att det är svårt att dra långtgående slutsatser av resultaten.

I snitt har 190 folkbokförda elever i Uppsala kommun gått i grundsärskola.

Under hösten har antal elever ökat på grund av att fler elever började årskurs 1 än de som slutade årskurs 9. Den fortsatta utvecklingen av antalet elever i grundsärskolan kommer att följas för att bedöma om ökningen 2017 var tillfällig eller en bestående trend.

Gymnasiesärskolan har, till skillnad från grundsärskola, något färre elever än 2016. Årssnittet för 2017 är 94 folkbokförda elever.

Vid Skolinspektionens tillsyn gavs föreläggande om brister i äldre utredningar om placering i särskola. Dessa utredningar har under hösten kompletterats. Skolinspektionen påtalade också brister i det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå både när det gäller grundsärskola och gymnasiesärskola. Kvalitetsarbetet för dessa skolformer kommer att utvecklas under 2018.

Framtida utmaningar

Likvärdigheten

Uppdraget är att ge varje elev möjlighet att lämna gymnasiet med studentmössan, oavsett bakgrund. Likvärdigheten är nämndens största utmaning. Uppdraget handlar inte bara om att alla ska få det stöd de behöver för att nå grundläggande nivå. Verksamheter ska också utformas så att alla utmanas i sitt lärande för att nå sin fulla potential oavsett vilken skola man går i. Det mest utmanande uppdraget avser utbildningen för de elever som kommit till Sverige i tonåren och som då har mycket kortare tid för att nå målen. Under våren 2018 kommer särskilt fokuseras arbetet för att klara gymnasiebehörigheten för de elever som enbart saknar ett eller ett fåtal godkända betyg.

Lokaler

Enligt den beslutade lokalstrategiska planen behövs 4 000 fler platser i grundskolan och 2 000 fler platser i förskolan fram till år 2021. Vidare finns enligt lokalförsörjningsplanen stora renoveringsbehov 2016-2020 vilket medför behov av evakueringslokaler. Ett ökat elevantal har hittills i stor utsträckning lösts genom förtätning i befintliga lokaler, men det kommer framöver inte att vara möjligt. Till skillnad från förskola och gymnasieskola togs elevökningen i grundskolan 2017 till största del emot i den kommunalt drivna verksamheten. Byggandet och lokalnyttjandet behöver matchas rätt med barn- och elevtalsutvecklingen för att undvika lokalbrist eller tomställda lokaler. Alla parter som deltar i plan- och byggprocesser behöver arbeta gemensamt för att hålla lokalkostnad per barn och elev nere.

Kompetensförsörjningen

Utmaningen med kompetensförsörjning är störst inom förskolan, både vad gäller vikariebehov vid hög sjukfrånvaro och när det gäller möjligheten att rekrytera förskollärare och barnskötare. Det är också svårt att kunna rekrytera fritidspedagoger. Under 2018 kommer arbetet att fortsätta med att genomföra de åtgärder som anges i planen för strategisk kompetensförsörjning.

Utbildningsnämnden – bokslut 2017

Allmänt om bokslutet

Utbildningsnämnden har ett samlat ansvar för all pedagogisk verksamhet från förskola till och med gymnasieskola, 0-19 år. Nedan redovisas verksamheten utifrån de uppdrag som nämnden har.

Hemkommun innebär nämndens grundläggande myndighetsansvar och ekonomiska ansvar för att alla barn och ungdomar boende i kommunen har tillgång till förskola och skola.

Huvudman innebär nämndens hela kvalitetsansvar och ekonomiska ansvar för kommunala förskolor och skolor.

Årsbokslut 2017	Nettokostnad		Avvikelse från KF-budget		
	KF-budget	Bokslut	Bokslut	Bokslut ¹	Prognos
Belopp i miljoner kronor	2017	2017	2017	2016	201708
Nämnden totalt	4 633,2	4 528,6	104,6	-1,3	37,8
Politisk verksamhet	3,0	2,2	0,8	0,4	0,1
Förskoleverksamhet	1 404,5	1 394,4	10,2	26,3	6,7
Grundskola, förskoleklass och skolbarnsomsorg	2 367,7	2 319,8	47,9	29,6	18,4
Grundsärskola	87,6	89,7	-2,1	5,4	1,2
Gymnasieskola	716,6	670,8	45,8	-75,8	9,1
Gymnasiesärskola	53,7	52,9	0,9	2,8	1,1
Övriga verksamheter	0,0	-1,2	1,2	9,9	1,3
Nettoinvesteringar	34,0	23,1			

¹ Enligt 2016 års organisation

Tabellen ovan visar resultatet per verksamhetsområde för utbildningsnämnden, sammantaget för både hemkommunen och den egna huvudmannen.

Den förvaltningsinterna omsättningen uppgår i årsbokslutet till 3 809 mnkr.

Analys av ekonomiskt utfall

Utbildningsnämnden totalt

Utbildningsnämnden, totalt	Utfall 2017	Budget 2017	Prognos 2017	Utfall 2016
Kommunbidrag	4 633,2	4 633,2	4 633,2	4 429,9
Övriga andra intäkter	868,0	809,1	825,3	846,8
Summa intäkter	5 501,2	5 442,3	5 458,5	5 276,7
Personalkostnader	-2 656,7	-2 665,9	-2 671,5	-2 539,1
Varav semesterskuldförändring	-4,4	-13,0	-13,7	-10,8
Lokalkostnader	-571,1	-595,4	-572,4	-563,8
Ersättning fristående huvudmän	-1 244,2	-1 330,2	-1 279,4	-1 265,8
Övriga kostnader	-907,3	-830,1	-879,8	-870,6
Summa kostnader	-5 379,3	-5 421,6	-5 403,1	-5 239,3
Resultat före avskrivn o fin poster	121,9	20,7	55,4	37,4
Avskrivningar	-16,2	-19,2	-16,4	-36,2
Finansiella poster	-1,1	-1,5	-1,2	-2,5
Resultat	104,6	0,0	37,8	-1,3

Nämndens resultat för 2017 visar ett överskott på 104,6 mnkr. Resultatet är 66,8 mnkr högre än prognos per augusti.

En av orsakerna till överskottet jämfört med budget är att antalet elever är färre än budget, främst inom grundskolan.

Övriga andra intäkter är 43 mnkr högre än prognos, varav statsbidrag är 36 mnkr högre än prognos. Cirka 23 mnkr avser statsbidrag från Migrationsverket. Nämnden har efter prognosen per augusti fått beslut från Migrationsverket för det som återsökts för hösten 2016 och våren 2017. I prognosen gjordes ett antagande att 80 procent av återsökt belopp skulle beviljas av Migrationsverket. Utfallet visar att i genomsnitt 88 procent av ansökt belopp hittills har beviljats.

Nämndens personalkostnader är 15 mnkr lägre än prognos, varav 9 mnkr avser en lägre kostnad för förändring av semesterlöneskulden.

På grund av en ändrad redovisningsprincip vid köp av entreprenad inom gymnasieskolan, dvs köp av utbildning idrott och anläggningsmaskinförare, är ersättning fristående huvudman lägre än prognos och övriga kostnader högre än prognos.

Jämfört med 2016 har antalet barn och elever ökat vilket förklarar att både intäkter och kostnader är högre 2017. Inom förskola och gymnasieskola sker utökningen av antalet platser till stor del inom den fristående verksamheten, medan inom grundskolan så tar den kommunala huvudmannen den största delen av elevtalsökningen.

Antal barn/elever	Hemkommun			Huvudman		
	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Diff	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Diff
Verksamhet						
Förskola	11 508	11 290	218	7 449	7 411	38
Grundskola F-9	23 932	23 206	726	19 494	18 807	687
Grundskärskola	190	170	20	160	148	12
Gymnasieskola	7 168	7 028	140	6 610	6 585	25
Gymnasiesärskola	94	98	-4	101	111	-10
Total antal barn/elever	42 892	41 792	1 100	33 814	33 062	752
Fritidshem	9 271	9 054	217	8 186	7 969	217

Av överskottet för nämnden på 104,6 mnkr avser 45,3 mnkr hemkommun och 59,3 mnkr den egna huvudmannen. I resultatet för huvudmannen ingår 6,0 mnkr i engångsposter som till exempel omställningskostnader för personal och lämnade lokaler.

Utbildningsnämnden, totalt	Hemkommun			Huvudman				
	Utfall 2017	Budget 2017	Prognos 2017	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2017	Prognos 2017	Utfall 2016
Belopp i mnkr								
Resultat före engångsposter	45,3	0,0	12,2	40,6	65,3	5,5	29,8	79,0
Engångsposter				-72,5	-6,0	-5,5	-4,2	-48,4
Resultat	45,3	0,0	12,2	-31,9	59,3	0,0	25,6	30,6

Nedan beskrivs några av de saker som under 2017 haft stor betydelse för det ekonomiska utfallet:

- Nämnden beslutade 22 april 2015 om en plan för att succesivt minska underskottet för kommunala gymnasieskolan och få en ekonomi i balans läsåret 2017/2018. Under åren har ett antal åtgärder vidtagits för att uppnå detta. Gymnasieskolan hade inför 2017 en budget i balans och resultatet visar ett överskott med 36 mnkr.
- Grundskolan har under en längre tid inte utökat lokalerna i samma omfattning som elevantalet ökat utan har istället förtätat i befintliga lokaler. Ytterligare förtätningar är nu inte möjliga vilket innebär att ett fortsatt ökat elevantal kräver ytterligare lokaler och därmed en ökad lokalkostnad. Nämnden har beslutat om ny lokalstrategisk plan den 18 december 2017. Det är av största vikt att tidplaner i planen följs och att kostnaderna hålls nere.
- Under våren hade utbildningsnämnden svårt att tillgodose alla önskemål om förskoleplatser. Utbildningsnämnden beslutade i juni 2017 att under tre år avsätta pengar för att öka platstillgången med tillfälliga förskoleplatser under våren. Det innebär att en förskola kan få ersättning för att hålla en avdelning eller annan avgränsad del av förskolan tom under hösten. Denna del ska sedan öppnas för att kunna ta emot barn på våren.
- För 2017 hade nämnden ett nytt avtal med Upplands lokaltrafik (UL). Kostnaden för 2017 var inledningsvis svår att prognostisera då vårens fakturor baserades på

kostnader i december 2016. Under sommaren gjorde UL en slutdebitering för antalet elever som haft busskort eller åkt enbart på skollinjer för vårterminen. Det visade sig då att kostnaderna för grundskolans skjutsar ökat kraftigt medan kostnaderna för gymnasieskolan minskat. I slutet av 2017 fick nämnden en kreditering på 3,5 mnkr från UL pga. otydligheter i det nya avtalet. Totalt har kostnaderna för skolskjuts 2017 ökat för nämnden med cirka 10 mnkr jämfört med budget.

- Det har under året funnits en osäkerhet finns kring elevtalsutveckling, särskilt vad gäller asylsökande och nyanlända elever. Tendensen är att antalet nya barn och elever med uppehållstillstånd ökar, medan antalet nya asylsökande barn och elever minskar. Många av de asylsökande elever som kom under 2015 och 2016 har fortfarande inte fått besked om de får uppehållstillstånd eller inte. Där råder en osäkerhet hur länge de blir kvar i Uppsala kommun.
- Utbildningsnämnden återsöker pengar från Migrationsverket avseende barn och elever som är asylsökande. När det gäller nyanlända barn och elever med uppehållstillstånd får utbildningsnämnden 40 procent av det schablonbelopp kommunen erhåller under två år. Osäkerheterna kring antalet har gjort det svårt att budgetera och prognostisera hur mycket statsbidrag nämnden skulle kunna få.

Under respektive verksamhet nedan finns en närmare analys.

Politisk verksamhet

Inom politisk verksamhet ingår kostnad för nämnden såsom arvoden, utbildningar och övriga kostnader som tillhör nämndverksamhet.

Politisk verksamhet	Hemkommun		
	Utfall 2017	Budget 2017	Prognos helår
Belopp i mnkr			
Kommunbidrag	3,0	3,0	3,0
Summa intäkter	3,0	3,0	3,0
Nämndverksamhet, arvoden	-1,9	-2,2	-2,0
Nämndadministration	-0,2	-0,6	-0,7
Övriga kostnader	-0,1	-0,2	-0,2
Summa kostnader	-2,2	-3,0	-2,9
Resultat	0,8	0,0	0,1

Politisk verksamhet redovisar ett positivt resultat för året på 0,8 mnkr, varav 0,5 mnkr avser för låg bokförd kostnad för nämndadministration. Resultatet beror på lägre kostnader för sammanträdesarvoden och övriga kostnader för nämndens ledamöter.

Förskola

Förskolan redovisar för 2017 ett överskott på 10,1 mnkr. Jämfört med budget är resultatet 9,0 mnkr högre, och jämfört med prognos per augusti 3,4 mnkr högre.

Förskola	Hemkommun			Egna huvudmannen		
	Utfall 2017	Budget 2017	Prognos 2017	Utfall 2017	Budget 2017	Prognos 2017
Belopp i mnkr						
Kommunbidrag	1 404,5	1 404,5	1 404,5			
Intäkter från andra kommuner	4,8	3,5	4,5			
Statsbidrag	8,5	8,5	8,1	46,0	45,0	46,7
Momsbidrag, ej skattepliktig verks	32,4	31,2	32,2			
Föräldrabidrag	129,5	127,1	128,3			
Ersättning från hemkommun				1 014,6	1 004,8	1 010,8
Övriga intäkter	0,2	0,2	0,2	2,5	1,4	2,0
Summa intäkter	1 579,9	1 575,0	1 577,8	1 063,1	1 051,2	1 059,5
Personalkostnader				-716,9	-712,0	-718,5
Varav semesterskulförändring				-0,2	-0,4	0,9
Hyror				-146,4	-156,0	-146,0
Ersättning egna huvudmannen	-1 011,8	-1 001,9	-1 009,1	-2,1	-3,2	-2,7
Ersättning fristående huvudmän	-544,5	-548,6	-545,5			
Övriga kostnader	-22,8	-23,2	-23,2	-184,2	-178,3	-183,0
Summa kostnader	-1 579,1	-1 573,7	-1 577,8	-1 049,6	-1 049,5	-1 050,2
Resultat före avskrivn o fin poster	0,8	1,3	0,0	13,5	1,7	9,3
Avskrivningar				-1,6	-1,7	-1,6
Finansiella poster				-0,1	-0,2	-0,2
Resultat före engångsposter	0,8	1,3	0,0	11,8	-0,2	7,5
Engångsposter				-2,5	0,0	-0,8
Resultat	0,8	1,3	0,0	9,3	-0,2	6,7

Hemkommun

Förskoleverksamheten redovisar ett överskott för året med 0,8 mnkr, vilket är 0,5 mnkr lägre än budget. Resultatet beror både på högre intäkter och högre kostnader än budget. Intäkter för föräldrabidrag, statsbidrag och interkommunal ersättning från andra kommuner är högre än budgeterat. Kostnaderna för utbetald ersättning för grundbelopp och strukturerersättning är högre vilket beror på fler barn i verksamheten än budgeterat. En annan förklaring till budgetavvikelsen är att några poster inte nyttjats fullt ut.

Antal inskrivna förskolebarn	Bokslut 2017	Budget 2017	Prognos 2017	Bokslut 2016
egen huvudman	7 407	7 410	7 441	7 369
fristående förskolor, Uppsala	4 072	3 897	4 088	3 890
volymreserv, asyl och kommunmottagna		100		
annan kommun	29	30	30	31
Totalt antal barn	11 508	11 437	11 559	11 290

För 2017 har antal barn inom förskola uppgått 11 508 varav cirka 20 asylsökande barn. Jämfört med budget och befolkningsprognosen för 2017 är det betydligt fler barn. För att kompensera ökningen så har förskolans budgetreserv på 5 mnkr tagits i anspråk.

Egen kommunal huvudman

Förskolan redovisar ett överskott för 2017 på 9,3 mnkr vilket är 2,6 mnkr högre än prognos per augusti. Intäkterna är högre vilket bland annat beror på att förskolan haft fler barn på heltid samt fler yngre barn.

Hyreskostnaderna är lägre än budgeterat, bland annat på grund av försenade inflyttar men också för att förskolans elkostnader budgeterades att ingå i lokalhyra då Skolfastigheter skulle överta elavtalen och inkludera elkostnaden i hyresdebiteringen. Förändringen har inte genomförts under 2017 och elkostnaderna har legat kvar hos nämnden hela året. Det gör att hyrorna för 2017 är lägre än budget och övriga kostnader är högre än budget.

Antal	Bokslut 2017	Budget 2017	Prognos aug 2017	Bokslut 2016
Antal barn i förskola	7 449	7 441	7 447	7 411

Antalet barn är under perioden i nivå med både budget och prognos per augusti.

Grundskola, förskoleklass och fritidshem

Grundskolan redovisar för 2017 ett överskott på 47,9 mnkr. Jämfört med budget är överskottet 49,2 mnkr högre, och jämfört med prognos per augusti 29,5 mnkr högre.

Grundskola	Hemkommun			Egna huvudmannen		
	Utfall 2017	Budget 2017	Prognos 2017	Utfall 2017	Budget 2017	Prognos 2017
Belopp i mnkr						
Kommunbidrag	2 367,7	2 367,7	2 367,7			
Intäkter från andra kommuner	17,2	15,6	16,7	1,7	2,4	2,5
Statsbidrag	32,3	46,0	30,2	135,4	110,5	128,5
Momsbidrag, ej skattepliktig verks	26,1	26,6	26,0	0,3	0,1	0,2
Föräldraravgifter	63,7	61,5	62,1			
Ersättning från hemkommun				1 986,8	1 986,0	1 987,6
Övriga intäkter	0,1	0,4	0,0	36,8	31,5	36,2
Summa intäkter	2 507,1	2 517,8	2 502,7	2 161,0	2 130,5	2 155,0
Personalkostnader				-1 388,0	-1 406,0	-1 400,7
Varav semesterskuldförändring				-3,4	-11,0	-10,1
Hyrer				-292,7	-300,8	-294,8
Ersättning egna huvudmannen	-1 901,7	-1 900,8	-1 899,8	-99,8	-89,9	-99,0
Ersättning fristående huvudmän	-441,8	-503,9	-454,0	-0,9	-2,3	-3,3
Skolskjutskostnader	-103,5	-90,3	-107,3	-3,2	-2,7	-3,3
Övriga kostnader	-24,9	-25,5	-25,5	-354,2	-316,2	-342,9
Summa kostnader	-2 471,9	-2 520,5	-2 486,6	-2 138,8	-2 117,9	-2 144,0
Resultat före avskrivn o fin poster	35,2	-2,7	16,1	22,2	12,6	11,0
Avskrivningar				-7,5	-9,1	-7,5
Finansiella poster				-0,6	-0,8	-0,6
Resultat före engångsposter	35,2	-2,7	16,1	14,1	2,7	2,9
Engångsposter				-1,4	-1,4	-0,6
Resultat	35,2	-2,7	16,1	12,7	1,3	2,3

Hemkommun

Grundskoleverksamheten redovisar ett överskott för helåret på 35,2 mnkr. Resultatet beror till största delen på färre folkbokförda elever och färre asylsökande elever än budgeterat, vilket motsvarar en lägre kostnad med 30 mnkr. Antal barn i fritidshem har också varit lägre än budget under året och påverkat resultatet med 5 mnkr. Jämfört med budget har ersättning för nyanlända betalats ut i lägre omfattning till skolorna, vilket ökar överskottet med 17 mnkr.

Intäkterna för året är lägre än budget och beror till stor del på färre asylsökande och därmed lägre ersättning från Migrationsverket än budget.

Överskottet hade varit betydligt större om inte kostnad för skolskjuts ökat. Ett nytt avtal med Upplands lokaltrafik har medfört att kostnaden per elev för busskort har ökat. I budget beräknades en kostnadsökning med två procent. Skillnaden mellan budget och utfall motsvarar för helåret cirka 12 mnkr.

Antal elever i grundskola F-9	Bokslut 2017	Budget 2017	Prognos 2017	Bokslut 2016
egen huvudman	19 267	19 253	19 291	18 687
fristående skolor, Uppsala	4 577	4 645	4 606	4 438
volymreserv, asyl och kommunmottagna *)		280	29	
annan kommun	88	88	88	81
Totalt antal elever	23 932	24 266	24 014	23 206

*) I budget ingår en volymökning för asylsökande och nya kommunmottagna om 280 elever och i budget egen huvudman igår 120 elever, totalt 400 elever.

Antal elever har fortsatt att öka inom grundskolan men inte i den omfattning som antagits i budget. Från vårterminen till höstterminen 2017 ökar antalet elever med drygt 600. Det var färre elever som slutade årskurs 9 jämfört med de elever som började i förskoleklass, samtidigt som antal folkbokförda/kommunmottagna ökar för varje månad.

Egen kommunal huvudman

Grundskolan redovisar för 2017 ett överskott på 12,7 mnkr. Intäkterna är 30,5 mnkr högre än budget. Främst är det högre beviljade statsbidragen, för bland annat läxhjälp, utökad elevhälsa och kompetensutveckling för specialpedagoger.

Kostnaderna för grundskolan är högre än budget vilket till största del beror på högre övriga kostnader. Måltidskostnaderna har ökat på grund av lagkravet att erbjuda frukost på fritidshem, en kostnad som inte fanns med i budget. Högre krav på utökad städning på grund av allergier gör att grundskolans kostnader för städning ökar. Grundskolans elkostnader budgeterades som lokalhyra då Skolfastigheter skulle överta elavtalen och elen skulle ingå i hyresdebiteringen. Förändringen har inte genomförts ännu och i prognosen ligger elkostnaderna kvar hos nämnden hela 2017. Det gör att övriga kostnader är högre än budget och hyrorna lägre än budget.

Övriga kostnader påverkas också av krav på digitalisering inom grundskolan. Regeringen har i mars 2017 beslutat om förtydliganden och förstärkningar i bland annat läroplaner, kursplaner och ämnesplaner för grundskolan. Alla barn och elever ska få en mer likvärdig möjlighet att utveckla en digital kompetens och verksamheterna förbättras och effektiviseras. Ändringarna ska tillämpas senast från och med den 1 juli 2018. För att möta de nya kraven har datorer med mera behövts köpas in.

På helår är personalkostnaderna 18 mnkr lägre än budgeterat och 12 mnkr lägre än prognos. Svårigheten att rekrytera personal gav lägre personalkostnader inledningsvis under året men i prognosen per augusti låg kostnaderna nästan i nivå med budget. Rekryteringen till höstterminen gick bra och grundskolan hade på det stora hela den kompetens man behövde.

Kostnaderna för ersättning till egna huvudmannen blev enligt prognosen närmare 10 mnkr högre än budget. Det avser kostnader för ersättningar inom den egna organisationen, för bland annat studiehandledning.

Antal	Bokslut 2017	Budget 2017	Prognos aug 2017	Bokslut 2016
Antal elever i grundskola, år F-9	19 494	19 456	19 462	18 807
Antal elever i fritidshem	8 186	8 338	8 191	7 969

Antalet elever i grundskolan har under 2017 varit något fler, både jämfört med budget och prognosen per augusti. Antalet elever i fritidshem är för 2017 lägre än budgeterat. Jämfört med föregående år är dock elevtalsökningen stor i både grundskola och fritidshem.

Grundsärskola

Grundsärskolan redovisar för 2017 ett underskott på 2,1 mnkr. Jämfört med budget är resultatet 1,0 mnkr lägre, och jämfört med prognos per augusti 3,3 mnkr lägre.

Grundsärskola	Hemkommun			Egna huvudmannen		
	Utfall 2017	Budget 2017	Prognos 2017	Utfall 2017	Budget 2017	Prognos 2017
Belopp i mnkr						
Kommunbidrag	87,6	87,6	87,6			
Intäkter från andra kommuner	6,3	5,0	6,2		0,2	0,2
Statsbidrag				1,5	0,8	1,4
Momsbidrag, ej skattepliktig verks	0,9	1,0	1,0			
Ersättning från hemkommun	0,1			61,8	58,4	61,1
Övriga intäkter				0,3		0,4
Summa intäkter	94,9	93,6	94,8	63,6	59,4	63,1
Personalkostnader				-50,9	-48,5	-51,6
Varav semesterskuldförändring				-0,9	0,0	-2,6
Hyrer				-6,6	-9,7	-6,1
Ersättning egna huvudmannen	-62,8	-59,1	-61,7	-0,1	0,0	0,0
Ersättning fristående huvudmän	-15,9	-20,8	-17,1			
Skolskjutskostnader	-16,0	-12,2	-14,6	-0,2	-0,1	-0,2
Övriga kostnader	-1,4	-1,5	-1,4	-6,6	-2,1	-3,9
Summa kostnader	-96,1	-93,6	-94,8	-64,4	-60,4	-61,8
Resultat före avskrivn o fin poster	-1,2	0,0	0,0	-0,8	-1,0	1,3
Avskrivningar				-0,1	-0,1	-0,1
Finansiella poster				0,0	0,0	0,0
Resultat före engångsposter	-1,2	0,0	0,0	-0,9	-1,1	1,2
Engångsposter				0,0	0,0	0,0
Resultat	-1,2	0,0	0,0	-0,9	-1,1	1,2

Hemkommun

Grundsärskolan redovisar ett underskott för helåret på 1,2 mnkr. Underskottet beror delvis på fler elever än budgeterat. I budgeten fanns en reserv om 3,3 mnkr som därför har nyttjats. Kostnaden för tilläggsbelopp till elever i grundsärskolan är lägre än i budget vilket delvis kompenserat av en högre kostnad för skolskjuts.

Antal elever i grundsärskola	Bokslut 2017	Budget 2017	Prognos 2017	Bokslut 2016
egen huvudman	149	137	143	133
fristående skolor, Uppsala	40	41	41	35
annan kommun	1	2	1	2
Totalt antal elever	190	180	185	170

Under vårterminen fanns det 178 elever inom grundsärskolan. Hösten 2017 ökade antal elever i sarskolan till 203 elever. Ökningen beror på att elever som gick i årskurs 9 under vårterminen var färre än de som började i årkurs 1 till hösten 2017.

Kostnaden för skolskjuts med taxi ökar jämfört med budget. En del av ökningen förklaras av att ett ökat antal elever. I taxikostnaden ingår LSS-resor under lov med 1,1 mnkr som inte var budgeterad.

Egen kommunal huvudman

Grundsärskolan redovisar för 2017 ett underskott på 0,9 mnkr. Semesterlöneskuldens förändring förbättrar resultatet med 1,7 mnkr.

Personalkostnaderna för perioden är högre än budget vilket främst beror på fler elever än budgeterat.

Det finns i utfallet en differens jämfört med budget, både vad gäller hyra och övriga kostnader. Differensen beror på att elkostnader budgeterats som lokalhyra då Skolfastigheter skulle överta elavtalen och elen skulle ingå i hyresdebiteringen. Förändringen har inte genomförts ännu och i prognosen ligger elkostnaderna kvar hos nämnden hela 2017. Dessutom fanns en felbudgetering i fördelningen av hyreskostnader mellan grundskola och grundsärskola som har justerats i samband med augustiprognosen.

Antal	Bokslut 2017	Budget 2017	Prognos aug 2017	Bokslut 2016
Antal elever i grundsärskola	160	151	158	148

Antalet elever på grundsärskola är fler än budget och föregående år, men i nivå med prognos per augusti.

Gymnasieskola

Gymnasieskolan redovisar för 2017 ett överskott på 45,8 mnkr. Jämfört med budget är resultatet 45,6 mnkr högre, och jämfört med prognos per augusti 36,7 mnkr högre.

Gymnasieskola	Hemkommun			Egna huvudmannen		
	Utfall 2017	Budget 2017	Prognos 2017	Utfall 2017	Budget 2017	Prognos 2017
Belopp i mnkr						
Kommunbidrag	716,6	716,6	716,6			
Intäkter från andra kommuner	146,2	155,0	147,0	0,5	0,0	0,5
Statsbidrag	94,9	70,2	73,4	30,7	29,4	27,8
Momsbidrag, ej skattepliktig verks	13,2	10,0	10,9	0,1	0,0	0,1
Ersättning från hemkommun				682,5	672,4	676,0
Övriga intäkter	2,1	0,2	0,8	19,2	10,9	17,1
Summa intäkter	973,0	952,0	948,7	733,0	712,7	721,5
Personalkostnader				-425,2	-420,5	-429,1
Varav semesterskultförändring				-0,1	-1,5	-2,0
Hyror				-119,2	-122,4	-119,4
Ersättning egna huvudmannen	-678,4	-669,6	-672,4	-3,1	-3,6	-3,7
Ersättning fristående huvudmän	-230,1	-241,0	-246,1	0,0	-1,7	-1,4
Skolskjutskostnader	-21,8	-26,5	-21,0	-1,9	-2,3	-2,3
Övriga kostnader	-32,9	-13,6	-13,2	-138,3	-150,7	-142,3
Summa kostnader	-963,2	-950,7	-952,7	-687,7	-701,2	-698,2
Resultat före avskrivn o fin poster	9,8	1,3	-4,0	45,3	11,5	23,3
Avskrivningar				-6,8	-8,0	-7,0
Finansiella poster				-0,4	-0,5	-0,4
Resultat före engångsposter	9,8	1,3	-4,0	38,1	3,0	15,9
Engångsposter				-2,1	-4,1	-2,8
Resultat	9,8	1,3	-4,0	36,0	-1,1	13,1

Hemkommun

Gymnasieskolan redovisar ett överskott för 2017 med 9,8 mnkr. Beviljade statsbidrag är högre än både budget och prognos per augusti. Nämnden har efter prognosen per augusti fått beslut från Migrationsverket för det som återsökts för hösten 2016 och våren 2017. I prognosen gjordes ett antagande att 80 procent av återsökt belopp skulle beviljas av Migrationsverket. För gymnasieskolan beviljades ersättning för 96 procent av ansökt belopp, vilket innebär att gymnasieskolan fick ca 20 mnkr mer än prognostiserat.

Kostnaden för skolskjuts blev 4 mnkr lägre för året än vad som budgeterades, vilket är en effekt av nya skolskjutsavtalet med Upplands Lokaltrafik.

Övriga kostnader för året är cirka 19 mnkr högre än budget och prognos per augusti. Det beror på en ändrad redovisningsprincip vid köp av entreprenad, dvs köp av utbildning idrott och anläggningsmaskinförare.

Antal elever i Gymnasieskola	Bokslut 2017	Budget 2017	Prognos 2017	Bokslut 2016
egen huvudman	5 260	5 169	5 208	5 305
fristående skolor, Uppsala	1 655	1 603	1 648	1 508
annan kommun	253	245	260	215
Totalt antal elever	7 168	7 017	7 116	7 028

Antal elever som är folkbokförda eller asylsökande är 151 fler än budgeterat.

Skolkostnaden för de ungdomar som placerats på särskilda ungdomshem har ökat jämfört med budget och föregående år vilket innebär en ökad kostnad för gymnasieskolan på 2,7 mnkr.

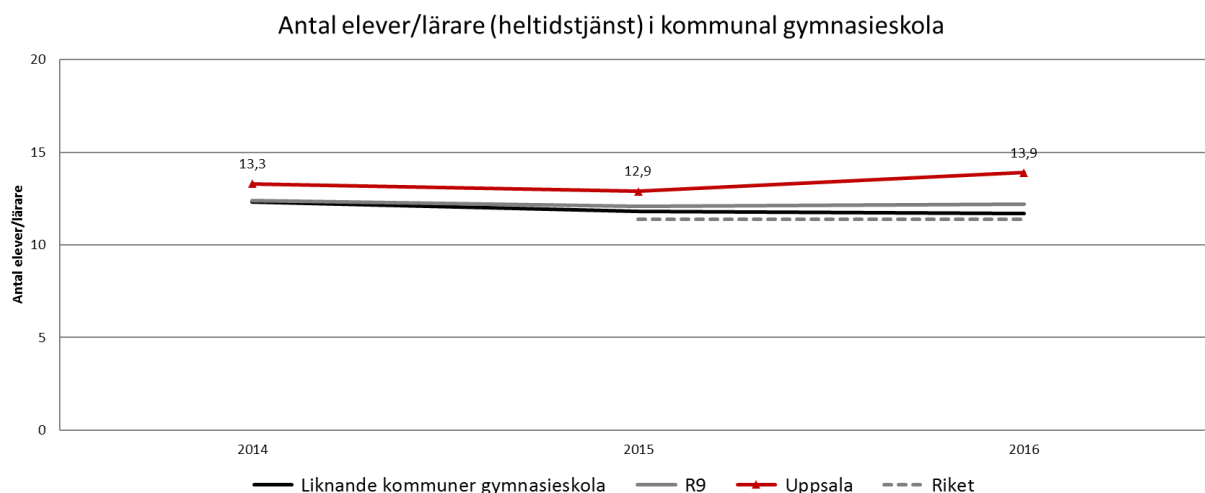
Egen kommunal huvudman

Gymnasieskolan redovisar för 2017 ett överskott på 36 mnkr. Nämnden beslutade 22 april 2015 om en plan för att succesivt minska underskottet för gymnasieskolan och få en ekonomi i balans läsåret 2017/2018. Gymnasieskolan har nu för första gången på många år ett överskott.

Den kommunala gymnasieskolan har effektiviserat lokalutnyttjandet, vilket succesivt minskat lokalytan per elev de senaste åren.

Nyckeltal	Bokslut 2017	Budget 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Antal kvm/gymnasieelev	12,3	12,3	14,3	15,3

Effektiviseringar i organisationen syns i nyckeltalen för gymnasieskolan. Antalet elever per heltidsarbetande lärare är högt i Uppsalas kommunala gymnasieskola, oavsett om jämförelse görs med liknande kommuner, R9 eller riket.

Överskottet 2017 beror på flera delar. Statsbidragen blev högre än prognostiserat vilket beror på nytt statsbidrag för introduktionsprogram samt mer bidrag för lärarlönelyftet och karriärtjänster.

Antalet elever är 95 fler än budgeterat, vilket resulterat i högre ersättningar från hemkommun. Ökningen som uppstod under höstterminen bestod till stor del av fler elever på introduktionsprogrammen. I budget antogs att ett antal elever på språkin introduktion skulle lämna utbildningen på grund av avslag på asylansökan eller flytt till andra kommuner.

Antal	Bokslut 2017	Budget 2017	Prognos aug 2017	Bokslut 2016
Antal elever i gymnasieskola	6 610	6 515	6 561	6 585

Övriga intäkter är högre än både budget och prognos vilket bland annat beror på högre intäkter för uppdragsutbildning flygteknik.

Hyreskostnaderna är lägre än budgeterat. Det beror också på att elkostnader budgeterats som lokalhyra då Skolfastigheter skulle överta elavtalen och elen skulle ingå i hyresdebiteringen. Förändringen har dock inte genomförts ännu.

Övriga kostnader är lägre än budgeterat, varav 1,8 mnkr troligen är felaktigt bokfört och påverkar övriga kostnader positivt. Ett uteblivet statsbidrag för lärlingsutbildning gjorde att motsvarande övriga kostnader uteblev. Utfallet för avslutskostnader och reaförlusterna blev lägre än budgeterat.

Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskolan redovisar för perioden januari till augusti ett överskott på 0,9 mnkr. Jämfört med budget är resultatet 1,1 mnkr högre, och jämfört med prognos per augusti 0,2 mnkr lägre.

Gymnasiesärskola	Hemkommun			Egna huvudmannen		
	Utfall 2017	Budget 2017	Prognos 2017	Utfall 2017	Budget 2017	Prognos 2017
Belopp i mnkr						
Kommunbidrag	53,7	53,7	53,7			
Intäkter från andra kommuner	10,9	10,7	10,5	0,3	0,4	0,4
Statsbidrag				0,9	0,6	0,7
Momsbidrag, ej skattepliktig verks	0,6	0,6	0,6			
Ersättning från hemkommun				44,8	45,4	44,9
Övriga intäkter	0,1			0,3	0,1	0,1
Summa intäkter	65,3	65,0	64,8	46,3	46,5	46,1
Personalkostnader				-30,6	-32,8	-30,7
Varav semesterskuld förändring				0,1	0,0	0,1
Hyror				-5,2	-5,3	-5,3
Ersättning egna huvudmannen	-45,0	-45,4	-45,0	-0,5	-0,9	-0,9
Ersättning fristående huvudmän	-10,9	-11,8	-10,8			
Skolskjutskostnader	-7,9	-6,6	-7,8			-0,1
Övriga kostnader	-1,1	-1,2	-1,2	-9,3	-7,4	-7,7
Summa kostnader	-64,9	-65,0	-64,8	-45,6	-46,4	-44,7
Resultat före avskrivn o fin poster	0,4	0,0	0,0	0,7	0,1	1,4
Avskrivningar				-0,2	-0,3	-0,3
Finansiella poster				0,0	0,0	0,0
Resultat före engångsposter	0,4	0,0	0,0	0,5	-0,2	1,1
Engångsposter						
Resultat	0,4	0,0	0,0	0,5	-0,2	1,1

Hemkommun

Gymnasiesärskolan redovisar för 2017 ett överskott på 0,4 mnkr.

Antalet elever blev något lägre än budgeterat vilket förklarar resultatet.

Antal elever i Gymnasiesärskola	Bokslut 2017	Budget 2017	Prognos 2017	Bokslut 2016
egen huvudman	74	77	76	81
fristående skolor, Uppsala	20	18	19	17
annan kommun	0	0	0	0
Totalt antal elever	94	95	95	98

Egen kommunal huvudman

Gymnasiesärskolan redovisar per augusti ett överskott på 0,5 mnkr. Övriga kostnader är 1,6 mnkr högre än prognos per augusti vilket bland annat beror på högre fördelade gemensamma kostnader än vad som budgeterats.

Lägre personalkostnader än budget beror på färre elever under hösten än budgeterat.

Antal	Bokslut 2017	Budget 2017	Prognos aug 2017	Bokslut 2016
Antal elever gymnasiesär	101	103	101	111

Investeringar

Investeringar, per avdelning Belopp i mnkr			
	Utfall 2017	Budget 2017	Prognos 08
Förskola	0,7	0,0	2,1
Grundskola	16,1	0,0	20,3
Gymnasieskola	6,2	0,0	6,1
Individstöd	0,0	0,0	0,0
Förvaltning	0,0	34,0	0,1
Totalt	23,0	34,0	28,6
Tilldelad investeringsram i Mål och budget	34,0	34,0	34,0

Investeringarna för 2017 blev lägre än budget och prognos per augusti. Det lägre behovet av investeringar beror på att planerade inträden i nya lokaler har försenats. Därmed förskjuts verksamheternas behov av investeringar i inventarier.

Nämnden har pågående investeringar på 2,6 mnkr på grund av försenad leverans.

Lönekostnadsutveckling

LÖNEKOSTNADSUTVECKLING					Varav effekt av		Varav återstående	
Belopp i tusen kronor					löneavtal		del (volym och mm)	
	Bokslut	Bokslut fg.år ¹	Diff %	Diff tkr	%	tkr	%	tkr
Lönekostnad (konto 50-51)	1 907 137	1 822 133	5%	85 004	3%	48 559	2%	36 445
1 Enligt 2016 års organisation								

¹ Enligt 2016 års organisation

I bokslut 2016 ingår överlämnad verksamhet till arbetsmarknadsnämnden, 33 mnkr för vuxenutbildningen. Lönekostnaderna jämfört med 2016 års organisation är 85 mnkr högre. Förändringen utöver effekten av löneavtalet förklaras av utökad verksamhet med fler elever i grundskolan samt att statsbidragen för lärarlönelyftet och fritidshemssatsningen får helårseffekt 2017. Vidare har nya statsbidrag tillkommit under 2017 som innebär högre bemanning. I den återstående delen ingår även kostnaden för semesterlöneskuldens förändring. Den är 4,3 mnkr lägre än föregående år. Antal heltidsanställda har ökat med cirka 120 enligt 2017 års organisation.

Bilaga

Bokslut utbildningsnämnden 2016, per verksamhet:

Utbildningsnämnden	Hemkommun	Huvudman	Totalt UBN
Belopp i mnkr	Bokslut 2016	Bokslut 2016	Bokslut 2016
Politisk verksamhet	0,3		0,3
Förskola	0,6	25,8	26,4
Grundskola	-1,4	31,1	29,7
Grundsärskola	3,8	1,6	5,4
Gymnasiet 2)	-36,6	-39,2	-75,8
Gymnasiesärskola	1,3	1,5	2,8
Vuxenutbildning		10,0	10,0
Övriga verksamheter 1)		-0,1	-0,1
SUMMA	-32,0	30,7	-1,3

1) Stiftelsen Jälla och korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år

2) En engångspost om 72,5 mnkr tas upp i bokslut på grund av en pågående rättslig process kring ersättning till fristående gymnasieskolor för de kommunala gymnasieskolornas underskott under perioden 2011-2016.

Trots att processen inte är avslutad väljer kommunen att i bokslutet reservera för den eventuella risken för återbetalning.

Prognos utbildningsnämnden april och augusti 2017, per verksamhet:

Utbildningsnämnden	Hemkommun		Huvudman		Totalt UBN	
Belopp i mnkr	Prognos mars	Prognos aug	Prognos mars	Prognos aug	Prognos mars	Prognos aug
Politisk verksamhet	0,0	0,1			0,0	0,1
Förskola	0,0	0,0	-1,6	6,7	-1,6	6,7
Grundskola	11,4	16,1	1,3	2,3	12,7	18,4
Grundsärskola	0,0	0,0	0,4	1,2	0,4	1,2
Gymnasiet	1,4	-4,0	-3,5	13,1	-2,1	9,1
Gymnasiesärskola	2,0	0,0	-0,3	1,1	1,7	1,1
Övriga verksamheter 1)			1,6	1,2	1,6	1,2
SUMMA	14,8	12,2	-2,1	25,6	12,7	37,8

1) Stiftelsen Jälla och korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år

Verksamhetsplan 2017

Fas: Uppföljning per augusti Verksamhetsplan 2017 **Rapportperiod:** 2017-08-31 **Organisation:** 2100 - Utbildningsnämnden (UBN)

Inledning

Nedan beskrivs status per december för de åtgärder och uppdrag som finns i nämndens verksamhetsplan 2017.

Inriktningsmål 1: Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Kommentar: Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan. Möjligheten till extern finansiering genom statsbidrag bevakas kontinuerligt och en långsiktig investeringsplan är gjord. Under året har gjorts en analys av strukturersättningen som också inbegriper en jämställdhetsanalys.

NÄMNDENS ÅTGÄRDER

Fortsatt arbete för att renodla verksamheten så att så mycket som möjligt av tillgängliga resurser går direkt till kommunala och fristående förskolor och skolor.

Kommentar: Översyn har gjorts inom förvaltningen, några centrala funktioner har tagits bort och uppdrag har lagts inom skolformerna. Inom den kommunala huvudmannen har lokalenheten utvecklat förvaltningens del av processerna kring lokalförändring för att säkra att inte utbildningsförvaltningen försenar projekt vilket i sin tur kan bli kostnadsdrivande.

Vid höstens arbete med ersättningsnivåer så har uppräknings, trots sparkrav på 1,6 procent, möjliggjort uppräkning med 2,4 procent för förskolan och 2,2 procent för övriga skolformer

När det gäller kommunövergripande uppdrag i nuvarande och kommande verksamhetsplaner är strategin att försöka omhänderta uppdragen inom ordinarie verksamhetsuppdrag för att resurser ska användas effektivt.

Modellen för strukturersättning utvärderas.

Kommentar: Uppföljning och utvärdering är genomförd, rapporten presenteras för nämnden februari 2018. I rapporten klargörs bland annat att det varit svårt att utvärdera effekterna av den strukturersättningsmodell som används. Rapporten innehåller också en redogörelse av könsmissiga skillnader i hur resurserna och insatserna fördelas. Enligt den redovisning som lämnats läggs en större andel av resurserna på pojkar, något som ligger i linje med modellens utformning då en större andel pojkar ger tilldelning av resurser. Sett till insatserna läggs en större del av elevhälsoinsatserna på flickor. För det fortsatta arbetet med strukturersättning rekommenderas att huvudmannen ytterligare tydliggör förväntningarna på enheterna och att dessa följs av en strukturerad uppföljning.

KOMMUNFULLMÄKTIGES UPPDRAG

Aktivt och strategiskt söka extern finansiering

Åtgärd: Utbildningsförvaltningen har i uppdrag att bevaka och söka aktuella statsbidrag. De statsbidrag som söks ska avse satsningar som kommer både pojkar och flickor till del. Två gånger per år redovisar förvaltningen till nämndens arbetsutskott arbetet kring statsbidragsansökningar.

Kommentar: Uppdraget har genomförts enligt plan. Nämnden får två gånger per år en redovisning av aktuella statsbidrag. Möjligheten till statsbidrag bevakas kontinuerligt. Ansökningar skickas och beviljade bidrag följs upp. Exempel på aktuella satsningar är kompetenshövande insatser genom kollegialt lärande inom språk-, läs- och skrivutveckling samt specialpedagogik. Andra exempel är bidrag för personalförstärkning inom elevhälsan, minskade barngrupper samt läxhjälp.

Genomföra analyser för jämställdhetsbudgetering inom minst ett nytt utvecklingsområde årligen, samt att utifrån analys ta fram åtgärder i syfte att minska ojämställdhet

Åtgärd: Uppföljningen av strukturersättningen ska innehålla analys om hur tilldelad strukturersättning har använts och hur skolor har utformat åtgärder för att åstadkomma höjning och utjämning av resultaten mellan pojkar och flickor.

Kommentar: Se redovisningen om modell för strukturersättning på föregående sida.

Genomföra jämställdhetsanalyser i samband med kommande investeringar

Åtgärd: Utbildningsförvaltningen bevakar jämställdhetsperspektivet i de generella lokalprogrammen

Kommentar: Uppdraget är genomfört enligt plan. Utformningen av lokaler sker i beställningsskeden där miljön styrs av bland annat läroplanens krav som finns artikulerat i lokalprogrammet. Miljöns utformning lägger vikt vid anpassningar för funktionshinder och jämställdhetsåtgärder genom tillskapande av bredd i utbudet av aktiviteter. För att möta grundskolan förändrade verksamhetskrav är en revidering av lokalprogrammet påbörjat.

Ta fram en långsiktig investeringsplan

Åtgärd: Utbildningsnämnden tillhandahåller underlag till den kommunövergripande investeringsplaneringen. Planen för strategisk försörjning av pedagogiska lokaler revideras årligen för att möta aktuella behov och för att bevaka att lokalkostnaden per barn och elev inte ökar. Nämnden följer upp verkställigheten av planen och ger vid behov direktiv om åtgärder vid eventuella avvikelser. Utbildningsförvaltningens gör en investeringsbudget kopplat till planen.

Kommentar: Uppdraget är färdigt. Investeringsunderlag för perioden 2018-2022 har lämnats in till Mål och budget 2018-2020 och är baserat på den strategiska lokalförsörjningsplanen samt kända revideringar. Underlaget överensstämmer med Skolfastighets investeringsplan. Nämndens investeringsbudget görs i samband med kommande års budget. Investeringsplanen ses över kontinuerligt och revideras vid förändringar i byggprocesserna.

Samordna användning och marknadsföring av lokaler, mark och anläggningar

Åtgärd: Arbetet med planen för strategisk försörjning av pedagogiska lokaler bereds i lokalberedningsgruppen där flera förvaltningar deltar. Samordning ska syfta till flexibilitet och till att hålla nere lokalkostnadernas andel av den totala budgeten.

Kommentar: Samtliga nämnder med lokalförsörjningsbehov kommer att ta fram en egen lokalförsörjningsplan som alla ska synkroniseras med syfte om att skapa ett kostnadseffektivt samnyttjande av lämpliga lokaler. Arbetet leds av stadsbyggnadsförvaltningens fastighetsavdelning och påbörjades december 2017.

Inriktningsmål 2: Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i

Kommentar: Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan. Arbete har genomförts enligt plan både när det gäller innovationer i verksamheten, varumärkesplattformen och utvecklingen av synsätt när det gäller nedskräpning och förstörelse.

KOMMUNFULLMÄKTIGES UPPDRAG

Underlätta för innovationer i den egna verksamheten och utgöra testbädd för ny teknik, smarta tjänster och klimatsmarta innovationer

Åtgärd: Samverka och söka medel för att stimulera till utveckling av nya digitala verktyg i undervisningen för att främja elevernas lärande. Ett exempel är skolor som bidrar till att testa ny app för matematikundervisning.

Kommentar: Uppdraget har genomförts enligt plan. Ett exempel är att fyra grundskolor deltar i test av app för matematik, "Make it Equal", ett spel för inläring av aritmetik. Samarbete med utvecklaren har utvecklats under året. Ett annat exempel är Nomp Plus, en tjänst för färdighetsträning i matematik som underlättar individualiserat lärande för elever och som provas i 20 grundskolor.

Implementera varumärkesplattformen för platsvarumärket Uppsala

Åtgärd: Delta i det förvaltningsgemensamma arbetet och i samband med det synliggöra vad som gör den kommunala skolan unik och hur vi säkerställer att identiteten genomsyrar verksamheten och tydliggörs i alla kontaktytor med omvärld. Arbetet syftar till att kommunens invånare ska ha en positiv bild av kommunens förskolor och skolor.

Kommentar: Budskapsplattform som inkluderar grundbudskap för förvaltningens externa kommunikation är framtagen och beslutad av utbildningsdirektören. Budskapsplattformen inkluderar de komponenter från platsvarumärket där förvaltningen kan bidra till en gemensam och stärkt bild av Uppsala som plats. Genom implementering av förvaltningens budskapsplattform är kommunens platsvarumärke omhändertaget enligt uppdrag.

Förbereda kommunens åtagande avseende världsarvsansökan inom the "Rise of systematic biology" för Linnés vetenskapliga gärning, exempelvis genom att inrätta naturreservatet Årike Fyris

Åtgärd: Linnés vetenskapliga gärning uppmärksammas inom ramen för undervisningen, bl.a. i biologi.

Kommentar: Uppdraget är färdigt. Utbildningsnämnden bidrar till uppdraget via ordinarie undervisning bland annat i biologi.

Utveckla arbetet med synsätt gällande nedskräpning och förstörelse och i samverkan med andra aktörer verka för att upprätthålla en trygg, vacker och säker kommun

Åtgärd: Alla barn och elever i Uppsalas förskolor, skolor och fritidshem kan vara med och tävla i Sopkampen. Målet med tävlingen är att uppmuntra barn, elever och personal att bidra till Uppsala kommuns mål om minskat matsvinn, minskad nedskräpning och bättre sopsortering.

Kommentar: Uppdraget är färdigt. Sopkampen genomfördes våren 2017, och det inkom 13 bidrag. En förklaring till det låga antalet kan vara att tävlingen även genomfördes på hösten okt-dec 2016, vilket förmodligen gjorde att ett antal skolor avstod då men redan gjort projekt ett par månader innan. Arbete pågår med att utveckla tävlingen att bli mer attraktiv för skolorna. Vinnande skola 2017 var Livets Ords Kristna skola som erhöll en prissumma på 5000 kr.

Inriktningsmål 3: Uppsalas stad och landsbygd ska växa smart och hållbart

Kommentar: Nämnden bidrar till måluppfyllelse i stort enligt plan. Några av uppdragen är slutförda, till exempel plan för ekologisk mat. Andra uppdrag är en del av förvaltningens kontinuerliga planeringsarbete.

KOMMUNFULLMÄKTIGES UPPDRAG

Fortsätt utveckla den samordnade planeringsprocessen för hållbar stads- och landsbygdsutveckling

Åtgärd: Utbildningsförvaltningen har i uppdrag att aktivt bevaka nämndens behov tidigt i kommunens planeringsprocesser. Samarbetet syftar till att tillräcklig tomtmark avsätts för pedagogiska lokaler vid planering av nya bostadsområden och att tidsplaner för byggnationer och renoveringar hålls.

Kommentar: Utbildningsförvaltningen bevakar nämndens behov och arbetar aktivt för att vara med tidigt i processerna. Ansvaret att avsätta tomtmark för pedagogiska lokaler ligger hos stadsbyggnadsförvaltningen.

Att tidsplanen hålls bygger på samverkan mellan inblandade förvaltningar.

Stärk arbetet med stadsutveckling för att förebygga och förhindra social oro

Åtgärd: I lokalförsörjningen eftersträva att göra investeringar i områden där vi vill se en ökad integration.

Kommentar: Utbildningsförvaltningen genomför årligen en behovsanalys från befolkningsprognosen. Behoven är uppdelad inom kommunens samtliga områden och där underskott av platser inom förskola och skola uppstår förs dialog med stadsbyggnadsförvaltningen om etablering av nya platser. Exempelvis är ett arbete kring Gottsundaskolan påbörjat i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen. Behovsanalysen ligger till grund för lokalförsörjningsplanen.

Öka återvinningen och en säker återanvändning

Åtgärd: Alla barn och elever i Uppsalas förskolor, skolor och fritidshem kan vara med och tävla i Sopkampen. Målet med tävlingen är att uppmuntra barn, elever och personal att bidra till Uppsala kommuns mål om minskat matsvinn, minskad nedskräpning och bättre sopsortering.

Kommentar: Uppdraget är färdigt. Sopkampen genomfördes våren 2017, och det inkom 13 bidrag. En förklaring till det låga antalet kan vara att tävlingen även genomfördes på hösten okt-dec 2016, vilket förmodligen gjorde att ett antal skolor avstod då men redan gjort projekt ett par månader innan. Arbeta pågår med att utveckla tävlingen att bli mer attraktiv för skolorna. Vinnande skola 2017 var Livets Ords Kristna skola som erhöll en prissumma på 5000 kr.

Öka andelen förnybar energi och fördubbla förbättringstakten vad gäller energieffektivitet

Åtgärd: Utbildningsnämnden bidrar till uppdraget genom att ställa krav på energieffektiva lösningar i alla pedagogiska lokaler.

Kommentar: Utbildningsförvaltningen ställer krav på kostnadseffektiva förskolor och skolor genom beställningarna till stadsbyggnadsförvaltningen. Det sker genom krav på vad insatsen får kosta vilket ger konsekvenser på både byggkostnad som driftskostnad. Utbildningsförvaltningen bevakar ändamålsenlighet och ekonomi.

Samordna den särskilda kollektivtrafiken (OSN, UBN och GSN)

Åtgärd: Utbildningsförvaltningen utreder tillsammans med omsorgsförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen hur en modell för gemensam trafikcentral kan se ut.

Kommentar: Arbetet leds av stadsbyggnadsförvaltningen. Uppdraget ligger i december fortfarande på is under tiden som nya förutsättningar utreds.

Ta fram en strategisk plan för att växla till närodlade råvaror och ekologisk mat i kommunens verksamhet (KTN, ÄLN, OSN, SCN, UBN och KS)

Åtgärd: Andelen ekologisk mat i samtliga skolformer i kommunal regi ska årligen öka mot målet 100 procent år 2023. Information om det övergripande målet ska också kommuniceras till de fristående huvudmännen. Samordningen kring ekomatsmålet regleras i avtal mellan utbildningsförvaltningen och måltidsservice.

Kommentar: Ett tilläggsavtal har tecknats mellan utbildningsförvaltningen och måltidsservice för hösten 2017 som ökar den ekologiska andelen från planerade 42 procent till 45 procent. Målet för 2018 är satt till 50 procent.

Beslut har fattats om att lantbruket vid naturbruksutbildningen vid Uppsala yrkesgymnasium Jälla kommer att ställas om till ekologisk produktion.

Utred för- och nackdelar med att låta andra aktörer investera, bygga och drifta lokaler (KS, UBN, KTN, IFN, Sport- och rekreationsfastigheter, Uppsalahem, IHUS, UKFAB och Skolfastigheter)

Åtgärd: Delta i utredningsarbetet tillsammans med berörda aktörer.

Kommentar: Utbildningsförvaltningen deltar i utredningsarbetet som leds av stadsbyggnadsförvaltningen.

Utveckla och samordna drift och underhåll av skolgårdar (GSN, UBN och Skolfastigheter)

Åtgärd: Delta i samordningsarbetet tillsammans med berörda aktörer. I arbetet bevaka att olika elevers behov tillgodoses vid utformningen av utemiljön.

Kommentar: Uppdraget är färdigt. Utbildningsförvaltningen har ett lokalprogram för utemiljö där hänsyn tas till elevers behov. Lokalprogrammet är en del av de beställningar till stadsbyggnadsförvaltningen som läggs av utbildningsförvaltningen. Underhållsplaner för de pedagogiska lokalernas utemiljö ligger till grund för en möjlighet för bidragssökande hos Boverket. Utbildningsförvaltningen bistår fastighetsägaren Skolfastigheter AB vid ansökningarna. Ett exempel är att bidrag söks för förändrade krav på utemiljö i samband med Sverkerskolans etablering i Fyrisskolans lokaler.

Utveckla arbetet för att nå klimatmålen för fossilfritt 2030 och klimatpositivt 2050

Kommentar: Nämnden bidrar till målet både genom åtgärder som finns under andra uppdrag om energieffektivitet, ekologisk mat och ökad återvinning. I samtliga skolformer ingår frågor om hållbar utveckling i undervisningen.

Inriktningsmål 4: Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna

Kommentar: Nämnden bidrar till måluppfyllelsen enligt plan med tyngdpunkt i uppdragen om tidiga insatser för barn och unga.

KOMMUNFULLMÄKTIGES UPPDRAG

Implementera handlingsplan för WHO:s äldrevänlig stad

Åtgärd: Utbildningsnämnden kommer att bedöma behov av åtgärder när handlingsplanen är framtagen.

Kommentar: Handlingsplanen klar först 2018.

Stärka det förebyggande arbetet genom sociala investeringar

Åtgärd: Undersöka möjligheten till social investering för att förbättra samordning och uppföljning av skolgången för elever i samhällsvård.

Kommentar: Nämnden har under året tagit beslut om en ny modell för samordning och uppföljning av skolgången för elever i samhällsvård. Det tidigare arbetet inom Skolfam har övergått till SkolSam (skolsamverkan). Den tidigare arbetsmodellen inriktades enbart på barn placerade i familjehem. Det nya arbetssättet syftar till att nå elever såväl i familjehem som i HVB-hem eller annan samhällsplacering. Uppdraget bekostas inte av sociala investeringar utan av medel som tidigare bekostade SkolFam. Uppdraget innebär att elever som är samhällsplacerade följs upp centralt för att säkra insatser för elevens måluppfyllelse.

Uppdraget är också att sammanställa statistik gällande samhällsplacerade elever. Uppdraget kräver nära samverkan med placerande socialförvaltning.

Social investering bekostar ett projekt med målet att sänka antalet elever med hög skolfrånvaro. Detta projekt genomförs i samverkan mellan omsorgsförvaltningen, socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Fortsätta utvecklingen av främjande, förebyggande och tidiga insatser för barn och unga (KS, SCN, OSN, AMN, UBN, KTN och IFN)

Åtgärd:

- Fortsatt erbjuda program för föräldravägledning inom förskolan, TripleP. Möjlighet till social investering för detta ändamål ska undersökas.
- Genomföra nämndens strategi för utveckling av öppna förskolor inom ramen för familjecentraler.
- Stöd till elever med såväl kort som långvarig frånvaro. Stöd utformas i samarbete med omsorgsnämnden och socialnämnden och ska beakta både pojkars och flickors behov.

Kommentar: Nytt avtal har tecknats med Triple P om föräldravägledning i förskola.. Möjligheten till social investering har undersökts, men avslogs. Från och med höstterminen 2017 erbjuds alla familjer i hela Uppsala Triple P. Det har varit en stor efterfrågan och deltagandet har varit betydligt högre än under vårterminen. En stor efterfrågan på grupputbildning har lett till att det under hösten beslutats att satsa på en utbildning vilket kommer att ge sju nya utövare som blir ackrediterade för utbildning i grupp.

Ett samarbete pågår med Region Uppsala om öppna förskolor inom ramen för familjecentraler. Det har tagits fram riktlinjer för familjecentral och familjecentrerade verksamheter i Uppsala län. Det är en utmaning att hitta lokaler för att kunna rymma alla verksamheterna under ett tak. En översyn i Gottsunda pågår för att optimera lokalutnyttjandet och där är de två familjecentralerna involverade.

Ny organisation sätts under året igång både för uppföljning av elever med frånvaro och för uppföljning av elever i samhällsvård.

Utveckla barn- och ungas möjligheter att utöva och uppleva kultur i skolan och under den fria tiden. Bland annat genom kulturell allemansrätt/kulturgaranti. (KTN och UBN)

Åtgärd: Utbildningsförvaltningen söker statsbidrag för att delta i Kulturrådets satsning Skapande skola. Utbildningsnämnden kommer att samverka med kulturnämnden i arbetet med kulturell allemansrätt i syfte att ta fram en gemensam målbild och strategier för genomförandet. Arbetet syftar till att så många barn och elever som möjligt ska erbjudas att delta i någon kulturaktivitet under skoltid.

Kommentar: Utbildningsförvaltningen deltar i den nationella satsningen Skapande skola. Statsbidrag har beviljats med 2 900 000 kr. Antal elever som beräknas delta är 17 427 stycken fördelade på 53 skolenheter. I år deltar även förskolan som ett pilotprojekt eftersom Uppsala kommun som en av få kommuner i landet beviljades medel till denna skolform.

Utbildningsnämnden och kulturnämnden har tillsammans tagit fram inriktningsmål för kulturgaranti där förskola (4-5 åringar) och årskurser F-3 med start hösten 2018 provar ut en modell med ett kulturutbud från lokala kulturaktörer. Utfallet under 2018/19 avgör hur den fortsatta utvecklingen ser ut för övriga årskurser i grundskolan. I satsningen ingår subventionerade resor för att främja tillgängligheten för skolor som tidigare haft svårt att ta del av kultursatsningar.

Utveckla trafiksäkerhetsarbetet kring förskolor och skolor (UBN och GSN)

Åtgärd: I samarbete med stadsbyggnadsförvaltningen synliggöra vilket stöd verksamheter kan få för att utveckla trafiksäkerhet vid förskolor och skolor.

Kommentar: I samarbete sker med stadsbyggnadsförvaltningen har information skickats ut till rektorer med konkreta exempel på hur trafiksäkerheten förbättrats vid olika skolor och vilket stöd man kan få från stadsbyggnadsförvaltningen.

Inriktningsmål 5: Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Kommentar: Nämnden har bidragit till måloppfyllelse enligt plan. Sedan januari 2017 ansvarar nämnden för det kommunala aktivitetsansvaret. Flera aktiviteter pågår i syfte att öka yrkesprogrammets attraktivitet och för att stimulera entreprenörskap.

NÄMNDENS ÅTGÄRDER

Fortsatt arbete för att stärka yrkesutbildningars attraktivitet och motverka könsstereotyper

Kommentar: Arbete för att öka kunskap och förändra attityder pågår inom några fokusområden

- Aktiviteter för grundskolan, till exempel studiebesök för elever i gymnasieskolan och besök från gymnasiet i åk 8. För detta ändamål har en portal för grundskolan skapats på insidan för att förenkla ovanstående samarbete. Yrkeslärare har besökt föräldramöten i grundskolan för att informera om yrkesprogram. Konceptet har blivit uppmärksammat i andra kommuner. Fokus finns på att i informationsmaterial försöka motverka att könsstereotyper bäras och förmedlas till blivande elever.

Planering pågår för att från 2019 anordna årligt Yrkes-expo för elever i åk 8. Eleverna ska utmanas i sina föreställningar om yrkesprogram, bland annat genom att prova på olika aktiviteter kopplade till branscherna. Yrken och yrkesval ska stå i fokus istället för skolval och marknadsföring av skolor.

- Aktiviteter för gymnasieskolan, till exempel marknadsaktiviteter på sociala medier

- Yrkes-SM 2018 som kommer att hållas 25-27 april 2018 på Gränby sportfält. World Skills Sweden (samarbete mellan Svenskt Näringsliv, LO och utbildningsdepartementet) ansvarar för Yrkes-SM, som arrangeras vartannat år. Vissa gymnasieskolor anordnar deltävlingar inför yrkes-sm. Årets yrkeslärare kommer att utses under 2018.

- Kvalitet i utbildningen; systematisk kvalitetsuppföljning, bland annat uppföljning av genomströmning, samt särskilda satsningar via förstelärare och Ung Företagsamhet.

Fortsatt utveckling av samarbete med organisationen Ung Företagsamhet. Arbetet syftar till att ge skolor stöd i sitt arbete att träna elevernas entreprenöriella förmågor.

Kommentar: Gymnasiet har sedan länge ett utvecklat samarbete med Ung Företagsamhet (UF), vilket bland annat företagarmässan på Fyrishov vittnar om. Fortsatt arbete pågår med att utveckla samarbete också mellan grundskolan och UF, till exempel genom att UF besöker skolor. UF har träffat närmare 50 lärare på åtta skolor inom grundskolan under året.

Könsfördelning läsåret 16/17 när det gäller UF-företagare var 49 procent kvinnor och 51 procent män.

Kommunfullmäktiges uppdrag

Väsentligt minska andelen ungdomar som varken arbetar eller studerar (UBN, AMN, SCN och OSN)

Åtgärd: Utbildningsförvaltningen ska inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret utforma rutiner för det uppsökande arbetet. De ungdomar som varken studerar eller arbetar ska erbjudas aktiviteter.

Kommentar: Utbildningsförvaltningen har tagit över ansvaret för det kommunala aktivitetsansvaret från 1 januari 2017. Under vårterminen har arbetet gått på sparlåga

då det har varit svårt att rekrytera personal till uppdraget. Från augusti 2017 finns personal på plats.

Under arbetets gång har ett identifierats att personal inom det kommunala aktivitetsansvaret behöver ha ett nära samarbete kring antagningen till introduktionsprogrammen. Arbete har påbörjats för att finna rutiner för detta.

Inriktningsmål 6: Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande

Kommentar: Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan. Detta inriktningsmål utgör nämndens huvudfokus. Som exempel kan nämnas att uppdragen om att minska barngruppernas storlek och satsning på de lägre årskurserna pågår enligt plan. Arbetet med en läsa-skriva-räkna-garanti är påbörjad och ska synkroniseras med arbete som sker på nationell nivå.

NÄMNDENS ÅTGÄRDER

Uppföljning av att enheterna bedriver ett kvalitetsarbete där de följer upp och analyserar sitt arbete och resultat på alla nivåer.

Kommentar: Kvalitetsrapporten som lades fram till nämnden i mars 2017 analyserade och beskrev resultaten för läsåret 2015/16. Där lyftes bland annat vikten av att redan tidigt i grundskolan upptäcka de elever som har svårigheter framför allt i ämnena matematik, svenska och matematik. Rapporten synliggjorde också sambandet mellan frånvaro och risken att inte klara gymnasiebehörighet. För gymnasieskolan visades att det för många elever fattas få eller bara en kurs för att kunna gå ut gymnasieskolan med en gymnasieexamen. Under 2017 har gemensamma frågor inom det systematiska kvalitetsarbetet skickats ut till samtliga förskolechefer och rektorer. Frågorna berör resultat, prognos och analys av de insatser som gjorts och vilka effekter dessa fått. Svaren på frågorna ligger samlat i en digital portal för det systematiska kvalitetsarbetet som utbildningsnämnden har tillgång till. Nämnden har också haft ett heldagsseminarium om resultat i de olika skolformerna där både övergripande resultat och mer specifika enhetsresultat presenterats och där en gemensam diskussion förts mellan nämnd och rektorer/förskolechefer. Frågor till respektive förskollärare och lärare har också tagits fram för att användas i samtliga medarbetarsamtal och på så sätt fånga varje rolls ansvar för sina resultat och sin analys. Under 2018 ska kvalitetsarbetet utvecklas för skolformerna förskoleklass, fritidshem samt grund- och gymnasieskola.

För att främja elevernas kunskapsutveckling ska den digitala användningen i undervisningen öka. Under 2017 kommer kommunens IT-planering att utvecklas i förhållande till den föreslagna nationella IT-strategin både vad gäller teknik- och kompetensutveckling.

Kommentar: Utbildningsdirektören har beslutat om en övergripande femårig projektplan för Uppsalas arbete med att möta kraven i den nationella IT-strategin. De konkreta aktiviteterna leds av respektive skolform och samordnas förvaltningsövergripande i ett 0-19 års perspektiv. År ett i planen har fokus på skolledarna och det digitala ledarskapet.

Uppföljning av riktlinjerna för studie- och yrkesvägledning

Kommentar: Vid nämndens sammanträde i december 2017 redovisades en lägesrapport avseende de riktlinjer som beslutades 2016. I rapporten redovisas arbetet som gjorts efter beslutet. Underlaget i rapporten består dels av SYV-samordnarens beskrivning av sitt uppdrag, dels av enkätsvar från rektorer i den kommunala grund- och gymnasieskolan.

Redovisningen i lägesrapporten indikerar att studie- och yrkesvägledningen till stor del bedöms fungera i enlighet med beslutade riktlinjer. Fortsatt arbete pågår för att säkerställa att en plan för studie- och yrkesvägledningen finns på samtliga skolor.

Se över modellen för ersättning avseende barn och elever med extraordinära behov av stöd.

Kommentar: Utbildningsnämnden antog den 27 september 2017 en ny modell för ersättning för tilläggsbelopp och motsvarande ersättning för kommunal verksamhet när det gäller elever med extraordinärt stödbehov.

Beslutet innebär att alla skolformer hos den kommunala huvudmannen, på samma villkor som fristående huvudmän, ansöker om tilläggsbelopp/ersättning hos utbildningsförvaltningens myndighetsenhet. Förändringen gäller för ansökningar som avser tilläggsbelopp/ersättning från och med höstterminen 2018.

KOMMUNFULLMÄKTIGES UPPDRAG

Fortsätta arbetet med att minska barngrupperna i förskolan (UBN)

Åtgärd: Utbildningsförvaltningen deltar i den nationella satsningen där statsbidrag kan sökas för att minska barngrupperna i förskolan.

Kommentar: Läsåret 2016/17 tilldelades 62 förskolor sammanlagt 45 132 383 kr i statsbidrag för mindre barngrupper. En prognos från hösten 2017 visar att 749 782 kr preliminärt kommer att behöva betalas tillbaka på grund av att det har varit svårt att rekrytera.

Majoriteten av förskolorna har utökat med en eller flera barngrupper och i samband med detta anställt ny personal. Förskolorna har även utökat personal i de befintliga barngrupperna. En förskola med statsbidraget organiserar verksamheten i mindre grupper.

För barngrupper som har finansiering med statsbidraget är barngruppsstorleken lägst 7,3 och högst 16,5. Uppföljning visar att statsbidraget gör skillnad gällande barngruppens storlek. Med statsbidraget kan barngruppen delas upp i mindre lärgrupper och pedagogerna kan fördelas i olika hemvister i syfte att låta barnen befinnas sig i ett mindre sammanshang större delen av dagen. Majoriteten av redovisade kostnader ligger på att nyanställa personal.

I och med ansökan för 2017/2018 hade Uppsala kommun 32 förskolor som tilldeladats statsbidraget två år i rad. Detta har medfört att de övriga förskolorna har behövt förändra arbetsätt vilket påverkar både vårdnadshavare, personal och barn.

Fortsätt satsningen på tidiga insatser i grundskolans lägre årskurser (UBN)

Åtgärd: Utbildningsförvaltningen deltar i den statliga lågstadiesatsningen. Statsbidrag kan sökas för att anställa mer personal i de lägre årskurserna och ge lärare i förskoleklass och årskurs 1-3 mer tid för varje elev. Se även uppdraget nedan om räkna- skriva-läsa-garanti.

Kommentar: Utbildningsförvaltningen deltar i lågstadiesatsningen och har anställt mer personal med stöd av statsbidraget. I den mån det varit möjligt har eftersökts utbildade lärare och fritidspedagoger men det har inte alltid varit möjligt att rekrytera utbildade lärare och då har statsbidraget använts till utbildad personal.

Ta fram kriterier för en räkna-skriva-läsa-garanti och metod för uppföljning i grundskolans lägre årskurser (UBN)

Åtgärd: Utbildningsförvaltningen får i uppdrag att under 2017 ta fram kriterier för en räkna-skriva-läsa-garanti och metod för uppföljning i grundskolans lägre årskurser. Arbetet ska ligga i linje med den statliga utredningen om åtgärdsgaranti för läsning, skrivning och matematik, SOU 2016:59

Kommentar: Uppdraget är påbörjat och kommer att fortsätta 2018. En arbetsgrupp för räkna- skriva- läsa-garanti har bildats inom grundskolans ledning. En inventering av nuvarande kartläggningsmetoder i F-3 med särskilt fokus i förskoleklass har genomförts. Utgångspunkten är

- att alla elever ska genomgå en obligatorisk kartläggning i förskoleklassen och genomföra nationella bedömningsstöd i årskurs 1 och 3

- att elever i behov av stöd ska garanteras rätt till tidigt stöd i sin läs-, skriv- och matematikutveckling

- att elever i behov av stöd garanteras att personal med specialpedagogisk kompetens deltar i analys, planering och uppföljning av stödåtgärderna.

Arbetet drivs inom kommunens nätverk för förskoleklass. Under våren 2018 planeras seminarier/föreläsningar som alla förskollärare, speciallärare och rektorer bjuds in till.

Se till att legitimerade förskollärare och lärare inom förskola, grund och gymnasieskolan samt utbildade fritidspedagoger, modersmålslärare och yrkeslärare får en fortsatt positiv löneutveckling (UBN)

Kommentar: Se under inriktningsmål 9

Bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning, samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter och därmed erbjuder en trygg, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö för alla (KS, UBN och Skolfastigheter)

Åtgärd: Jämställdhetsaspekter och vikten av inkluderande miljö ska beaktas vid revideringen av plan för strategisk försörjning av pedagogiska lokaler. De pedagogiska lokalerna ska utformas så att de inte befäster könsstereotypa mönster. Utbildningsnämnden ska medverka tidigt i planering och utformning av lokaler.

Kommentar: Utformningen av lokaler sker i beställningsskeden där inomhusmiljön styrs av bland annat läroplanens krav som finns artikulat i lokalprogrammet. Utomhusmiljöns utformning lägger vikt vid anpassningar för funktionshinder och jämställdhetsåtgärder genom tillskapande av bredd i utbudet av aktiviteter.

Ta fram förslag på utveckling av Naturskolan (KS och UBN)

Åtgärd: Utbildningsförvaltningen får i uppdrag att ta fram en plan för utveckling av Naturskolan i syfte att få en närmare koppling till ordinarie undervisning. Verksamheten ska vara upplagd så att den motverkar traditionella könsmönster.

Kommentar: Ett utredningsarbete har påbörjats bland annat genom att göra jämförelser med naturskolor i andra kommuner. Verksamheten kommer från 2018 att överföras till kulturnämnden och utbildningsförvaltningen kommer därmed inte att fortsätta utredningsarbete.

Implementera biblioteksplan för att stärka barns egna språk (UBN och KTN)

Åtgärd: Utbildningsförvaltningen får i uppdrag att ta fram indikatorer med koppling till biblioteksplanen för att stärka uppföljningen av att intentionerna i planen får genomslag. Indikatorerna ska belysa eventuella skillnader mellan män och kvinnor både avseende elever och pedagogisk personal.

Kommentar: Biblioteksplanen med inriktning läsfärdighet, likvärdighet, landsbygd är fastställd. Samarbete med kulturförvaltningen är etablerat och ett flertal pilotprojekt pågår i förskolor och grundskolor på landsbygden. I projektet ingår en satsning med fokus på digitalisering för utveckling av skolbibliotek på landsbygden.

Inriktningsmål 7: Uppsala ska invånare leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov

Kommentar: Nämnden har bidragit till måluppfyllelse enligt plan. En ny modell har satts igång för uppföljning av skolgången för elever i samhällsvård.

NÄMNDENS ÅTGÄRDER

Uppföljning och stöd finns idag för de elever som är placerade i familjehem. En organisation ska skapas för att möjliggöra samordning och uppföljning för elever både med placering i familjehem och i HVB.

Kommentar: Beslut om ny organisation för uppföljning av skolgången för elever i samhällsvård har tagits vid nämndens sammanträde i april. Ny organisation (Skolsam) och nya rutiner tillämpas från hösten 2017. Se redovisning om uppdraget under inriktningsmål 4.

Inriktningsmål 8: Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället

Kommentar: Nämnden har bidragit till måluppfyllelse enligt plan. Bland annat bjuder nämnden in verksamhetsföreträdare och gör verksamhetsbesök.

NÄMNDENS ÅTGÄRDER

Medarbetardialogen ska fortsätta. Nämnden ska också genomföra föräldradialog samt ta upp särskilda dialogteman med Uppsala elevkårer.

Kommentar: Skolformsutskotten och nämnden har bjudit in verksamhetsföreträdare samt gjort verksamhetsbesök under året vid flera tillfällen.

KOMMUNFULLMÄKTIGES UPPDRAG

Öka samverkan mellan kommunen och föreningslivet genom Lokal överenskommelse med föreningslivet - LÖK

Åtgärd: Nämnden har flera pågående samarbeten med föreningslivet i syfte att bidra till ökad måluppfyllelse för eleverna. Som exempel kan nämnas de dialoger med elever som Barnombudsmannen i Uppsala genomför i sitt arbete. Föreningen tar bl.a. emot klassbesök och sommarjobbare och har elever delaktiga i tidningen WORD. Föreningens arbete bygger på en överenskommelse med Uppsala kommun inom ramen för LÖK. Andra exempel är samarbete med Upplands Idrottsförbund och Tjejers rätt i samhället (TRIS).

Kommentar: Utbildningsförvaltningen har under 2017 haft samarbete med Upplands Idrottsförbund (UIF). Samarbetet sker bland annat genom det avtal där UIF förbinder sig att tillhandahålla föreningslagd idrottsutbildning av gymnasiekurser i bland annat specialidrott. Dessutom sker ett gott samarbete inför ansökningsomgången av nationell idrottsutbildning inför 2019-2022.

Utbildningsförvaltningen har också haft samarbete med Uppsala Elevkårer. Samarbetet sker bland annat genom den överenskommelse om verksamhetsstöd som funnits för åren 2015-2017. Regelbundna möten har hållits mellan representanter från Uppsala Elevkår, utbildningsnämnden och utbildningsförvaltningen för att planera och följa upp Uppsala Elevkårs och Uppsala kommuns åtaganden i överenskommelsen.

Inriktningsmål 9: Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Kommentar: Nämnden har bidragit till måluppfyllelse enligt plan. Genomförandet pågår av den plan för kompetensförsörjning som nämnden fastställde i slutet av 2016.

NÄMNDENS ÅTGÄRDER

Fortsatt satsning på förskolläraryrket och lärarlöner genom en politiskt fastställd lönestrategi fram till 2019 samt genom Lärarlönelyftet.

Kommentar: Lönesatsning för lärargrupperna har genomförts i samband med årlig löneöversyn. Förvaltningsgemensamma lönekriterier för lärargrupperna har även tagits fram och fastställts. Fortsatt lönesatsning genom "Lärarlönelyftet" har skett och huvudmannen har rekviderat statsbidrag för ytterligare 65 medarbetare. Totalt har 1 209 medarbetare fått del av den statliga satsningen.

Samarbete med Uppsala universitet kring forskarcirklar och regionala utvecklingsgrupper

Kommentar: Forskningscirkeln Nyanländas lärande, språkutvecklande arbetssätt avslutades under ht 17. En rapport om utvecklingsprojekt samt forskningscirkeln som metod publiceras på FoSam hemsida i mitten av januari. I partnerskolorna, förskolor och skolor i Luthagen, finns tre pågående forskningssamarbete: inkludering genom lärande i grupp, teknikämnet och tjejerna samt forskningscirkel om handledning.

Statsbidragssatsningar för behörighetsgivande utbildning, minskade barngrupper i förskolan, fritidshem, lågstadiet, lärarlyft, specialpedagoger, karriärtjänster, lärarlönehöjningar, hälsofrämjande skolutveckling

Kommentar: Statsbidrag bevakas och söks kontinuerligt. Som exempel kan nämnas bidrag för högskolestudier inom specialpedagogik, högskolestudier inom svenska som andraspråk och sfi, lärarlyft II samt för karriärtjänster och för lärarlönelyft.

Ta fram förslag på införande av fler lärarassistenter i grundskolan

Kommentar: Rekrytering är klar och 13 lärarassistenter påbörjar sin anställning vid sex grundskolor den 8 januari 2018.

Ta fram en lokal strategi för marknadsföring av förskolläraryrket och läraryrket som bidrar till breddad rekryteringsbas

Kommentar: En utvecklingsgrupp har definierat lokal strategi för marknadsföring av förskolläraryrket och läraryrket. Strategin beslutas formellt av förvaltningens ledningsgrupp i slutet av januari 2018. Arbeta med att definiera kanaler och evenemang för medverkan påbörjat.

Att inom förskola, skola utarbeta karriärvägar med konkreta utvecklingsnivåer och tydliga uppdrag

Kommentar: Politisk referensgrupp bildad och arbetet pågår med framtagande av karriärvägar

Utreda möjligheten att rätta nationella prov centralt i kommunen som ett steg i att minska lärares arbetsbelastning.

Kommentar: Central rättning har initierats på några enheter med exempelvis pensionerade lärare eller fler lärare än de som genomfört proven. De flesta

grundskolor har träffar i skolområdena för sambedomning. Utbildningsförvaltningen avvaktar eventuella nationella beslut om digitaliserade prov.

KOMMUNFULLMÄKTIGES UPPDRAG

Fortsätta genomförandet av heltidsreformen

Åtgärd: Följa kommungemensamt införandeprogram 2017-2018.

Kommentar: Arbetet med införandet av heltid för deltidsanställda med semesteranställning har genomförts enligt plan. Från den 1 januari har 363 deltidsanställda erhållit heltidsanställning, varav 47 procent har valt att fortsätta arbeta deltid, dvs har beviljats partiell tjänstledighet under 2018.

Åtgärda strukturella löneskillnader på grund av kön

Åtgärd: Genom uppföljning av lönebildningen inom förvaltningen och löneanalys vidtas eventuella åtgärder i samband med årlig löneöversyn

Kommentar: Förvaltningens löneanalys av kvinnors och mäns löner inom yrkesgrupperna visade att det inte föreligger behov av att vidta särskilda åtgärder inför den årliga löneöversynen.

Intensifiera arbetet med att skapa attraktiva villkor för nuvarande och kommande bristyrken

Kommentar: Åtgärden är en del av genomförandet av nämndens kompetensförsörjningsplan.

I ökad utsträckning erbjuda personer med funktionsnedsättning arbete

Åtgärd: Utbildningsförvaltningen följer nytt framtaget kommungemensamt arbetsmarknadspolitiskt program.

Kommentar: Förvaltningen har avvaktat beslut om ett arbetsmarknadspolitiskt program. Kommunfullmäktige fattade 2017-12-07 beslut om "Program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik 2018-2022". Gymnasieskolan har under året anställt 26 personer genom så kallade extra tjänster via arbetsmarknadsförvaltningen.

UPPDRAG VID SIDAN AV VERKSAMHETSPLANEN

I ärendet Utveckling av bad vid Fyrishov (KSN-2017-1394), § 124 vid kommunfullmäktiges sammanträde i april 2017, ingick följande uppdrag:

”att uppdra till Fyrishov AB och utbildningsnämnden att skapa förutsättningar för ett samlat skoluppdrag avseende simkunnighet”

Kommentar: Uppdraget är påbörjat och kommer att fortsätta under 2018.

Uppföljning av internkontrollplan

År: 2017

Nämnd/styrelse: Utbildningsnämnden

Kontrollområde	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Uppföljning
Rutin för diarietföring	Undersöka om rutin för diarietföring finns och är känd i verksamheten på övergripande nivå	Intervjuer, slumpmässigt urval	Registrator	Registratorerna har uppmärksammat och förtecknat områden där det finns brister i registreringen av allmänna handlingar. Registratorerna deltog i november vid möte med förvaltningens ledningsgrupp och gick igenom vad som behöver utvecklas. I samband med utarbetandet av ny informationshanteringsplan under 2018 kommer registratorer att delta också vid ledningsgruppsmöten i de olika avdelningarna. Utbildningsinsatser kommer att genomföras i samband med införandet av den nya planen.
Rutin för anmälningar om kränkande behandling	Kontinuerlig bevakning och uppföljning av inkomna anmälningar	Samtliga anmälningar bevakas	Enhetschef, uppföljning och analys	Bevakning och uppföljning av anmälningar om kränkande behandling har skett enligt plan under året. Anmälningar till huvudman redovisas vid varje nämndsammanträde. Två gånger per år redovisas en sammanställning av skolklagomål och anmälningar. Under 2017 har Skolinspektionen identifierat att det finns brister i hur gymnasieskolan har arbetat med anmälningar till

Kontrollområde	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Uppföljning
				huvudmannanivån. Det har gjorts en särskild satsning för att informera och bygga upp rutiner.
Rutin för utbetalningar i Extens	Sammanställning och analys av uppkomna fel	Månadsvis återrapporering.	Enhetschef, utbud och tilldelning	Under året har uppstått tio fel varav två har lett till felaktig utbetalning. Samtliga fel har rättats och återrapporaterats enligt gällande rutiner. Det finns utarbetade rutiner för handhavande och det hålls månadsvis uppföljningsmöten.
Upphandlingsrutiner	Att rutinen används vid inköp	Stickprov	Ekonomichef	Uppföljning är påbörjad men behöver fortsätta 2018 för att få ett tillförlitligt underlag.
Instruktion för användande av verksamhetskoder	Att definitioner är kända och följs vid bokföring	Tas upp i månadsuppföljningar	Utbildningsdirektör	I månadsuppföljningarna har ekonomi redovisats per verksamhetskod för att göra det möjligt att identifiera felaktigheter. Under 2018 kommer ytterligare arbete att göras för ökat samarbete i syfte att se till att tillämpningen av verksamhetskoderna ska vara lika.
Regelverk för rekrytering, rutin för anhörig sökande.	Att det är känt att det inte är lämpligt att anställa anhörig	Stickprov intervjuer	HR-chef	Eftersom det har upptäckts att det har förekommit att anhörig har anställts, har frågan uppmärksamats i ledningsgruppen för vidare spridning i organisationen.

Hantering av statsbidrag.	Att hanteringsordning efterföljs	Stickprov december och januari	Ekonomichef	Hanteringsordningen fungerar och har ytterligare förtydligats under året. Rutiner har också skapats för hur registrering ska ordnas i ett läge när ansökningar görs digitalt.
---------------------------	----------------------------------	--------------------------------	-------------	---